

Taiala: Vaega o Fela'uaiga 2014 – 2019

Vaega Muamua

“Ole Sao Taula o Fela'uaiga i le Tamaoaiga Manuia”

Upu Tomua

Oute fiafia e faalauiloa le Taiala mo le Vaega o Fela'uaiga mo le piriota 2014-2019. Ole ulua'i Taiala lenei mo le vaega o Fela'uaiga ma ole faava'a lenei e taula'i uma iai fuafuaga ale malo mo mataupu uma tau i Fela'uaiga ae maise ole faatulagaga o atinae tetele, e ao ina ave iai le faamuamua ile faatinoga ile isi 5 tausaga.

Ose popolega tele mo le malo le tulaga ma'ale'ale ole siosiomaga faanatura o Samoa ona ole 70 pasene ole faitau aofai o tagata faapea aseta tau fela'uaiga e pei o auala, malae vaalele ma uafu e tau lalata uma ile gataifale ma e aafia gofie i faalavelave faanatura. O sini autu ma 'auga o lenei Taiala o auala uma ia e tali atu ai ile tulaga ma'ale'ale ole siosiomaga faanatura, ina ia faaitiitia le ono faaleagaina o nei atinae tetele ma aafia ai feoaiga a tagata lautele; ole fela'uaiga o oloa ma fefa'atauaiga; ae maise ole faaleleia atili o tulaga tau ile saogalemu o auunaga. E le gata i lea, ae ao foi ina unaia faiga faatauva ile faatinoga o auanaga ele vaega tumaoti faapisinisi, ole saunia o auala e tausia lelei ai ma toe faalelei ni aseta e faaleagaina ae maise ole faaofi ina i soo se fuafuaga fai oni auala uma e tali atu ai i aafiaga ole fesuiaiga ole tau ae maise o auala e faaoga tatau ai soo se ituaiga o malosiaga e faaogaina i fela'uaiga.

Ole manatu ole Malo, ose laasaga moomia mo le faatupulaia ole tamaoaiga le atoatoa o tulaga uma tau fela'uaiga e aofia ai ma lona pulega lelei. Ua mafai e ala i lenei Taiala ona faataatia se fuafuaga autasi e taitaia ai atinae e moomia faatasi ai ma le faatupega mo le isi 5 tausaga. E le gata i lea, ae o lo'o o gatasi foi ma ana faiga faavae.

I le tofiga o a'u o le Minisita e gafa ma le Vaega o Fela'uaiga, ole ā ave le faamuamua ile taua ole aafia uma o i latou uma e ono fai sao ile atinae o Fela'uaiga e ala i le soalaupuleina o mataupu talafeagai, faiga o faaiuga moomia aemaise ole mataitu lelei o laasaga uma ole faatinoga o ni atinae ole a ave iai le faamuamua i lenei Taiala.

Hon. Manu'alesagalala Enokati Posala

MINISITA O GALUEGA, FELA'UAIGA MA ATINAE ESEESE

Faavaa o Fuafuaga mo Fela'uaiga 2014 – 2019

Manulauti

“O Fela’uaiga saogalemu, mausali, faatauaina aafiaga o le siosiomaga ma lagolagoina le atinae ole tamaoaiga o Samoa faapea le ausia e tagata nuu uma o se soifuaga manuia.”

Sini Autu

Sini 1: Ia faamalosi faiga o pulega lelei ole Vaega o Fela’uaiga

Sini 2: Ia aalelei uma auala ina ia gafatia aafiaga o fesuiaga ole tau

Sini 3: Ia faalelei le saogalemu, mautu ma siitia le tulaga lelei o faiga faatauva mo auaunaga tau felauaiga ile sami.

Sini 4: Siitia le tulaga mafai, saogalemu ma le malu puipuia o auaunaga tau felauaiga ile ‘ea.

Sini 5: Ia ausia ele Vaega o Felauaiga se atiinae e gafataulimaina e lona siosiomaga. malosiaga ma aoga mo le soifuaga o tagata.

Pulega ole Taiala

Komiti Faafoe mo le Vaega o Fela’uaiga

Matagaluega E faatinoina Le Taiala

Matagaluega o Galuega, Fela’uaiga ma Atinae Eseese

Pulega o Fela’uaiga ile Laualeele

Pulega o Malae Vaalele a Samoa

Pulega o Uafu ma Taulaga a Samoa

Kamupani Vaa a Samoa

Matagaluega o Tupe

**Lomiga ale Matagaluega o Galuega, Fela’uaiga ma Atinae Eseese
Iulai 2014**

Lisi o Mataupu

Upu Tomua.....	ii
Faavaa o Fuafuaga o Felauaiga 2014 – 2019	iii
Ose vaaiga aoao i le Vaega o Fela’uaiga	vi
Lisi o faapuupuuga o igoa oloo faaaogaina.....	vii-viii
Aotelega o itu taua ole lomiga	ix-xiv
Mataupu 1: Faatomuaga.....	1
1.1 O se vaaiga aoao	1
1.2 Faamatalaga o auala na faatulaga ai le Taiala	2
1.3 Mafuaaga o lenei Taiala	3
Mataupu 2: Faavaa o Fuafuaga faatino 2014-2019	4
2.1 Ole manulauti.....	4
2.2 Manatu autu e faavae ai le Taiala	5
2.3 Sini ma Taunuuga	5
2.4 Faatulagaga ole faatinoga.....	5
Mataupu 3: Auala o faatinoga	15
3.1 Pulega ole Vaega o Fela’uaiga.....	15
3.2 O i latou uma e aofia ile Vaega o Fela’uaiga	xvii
3.3 Fuafuaga tau le siitia o tomai ma agavaa.....	xviii
Mataupu 4: Punaoa e manaomia ele Vaega o Fela’uaiga.....	xxi
4.1 Vaaiga lautele.....	xxi
4.2 Auala e fai ai tau o manaoga ole vaega o Fela’uaiga	xxi
4.3 Tau o manaoga masani e faatupeina i tala faatatau ole Tupe.....	Error! Bookmark not defined.
4.4 Tau ole faatinoga ole Taiala	xxii
4.5 Auala o Faatupega.....	xxiii
4.6 Tau ole Taiala ile isi 5 tausaga	xxiii
Mataupu 5: Auala e Mataitu ai le faatinoga ole Taiala	xxvi
5.1 Vaaiga lautele.....	xxvi
5.2 Auala e mataitu ai ma toe iloilo le faatinoga ole Taiala	xxv
5.3 Faavaa o taunuuga	xxvi
5.4 Faavaa e mataitu ai ni itu e ave ma faafitauli	xxvii
Mataupu 6: Upu Faaiu – Ole isi laasaga	xxix
Pepa faaopoopo 1: Taiala mo le Saunia o lenei Taiala.....	301

Lisi o Ata ma Fua faasolo

Ata 1: O Matagaluega ma Faalapotopota e aafia ile vaega o Fela'uaiga	16
Fua faasolo 1: Taiala mo le Atinae o Samoa 2012-2016 Auga ua ave iai le faamuamua.....	4
Fua faasolo 2: Sini autu ma Taunnuuga	5
Fua faasolo 3: Faatulagaga ole faatinoga 2014 – 2019.....	7
Fua faasolo 4: Matafaioi ale Vaega Fela'uaiga.....	xvii
Fua faasolo 5: Tau o atinae fou mo Fela'uaiga, 2014/15 - 2018/19	xxii
Fua faasolo 6: Auala e ono maua ai le faatupega o atinae: 2014/15 - 2018/19.....	xxii
Fua faasolo 7: Atinae ono moomia nisi vaegatupe: 2014/15 - 2018/19	xxiiiv
Fua faasolo, 8: Tuufaatasiga ma le faafesootaiga o sini o polokalame a faalapotopota o Fela'uaiga .	xxiv
Fua faasolo 9: Ala fua mo Felauaiga	xxvii
Fua faasolo 10: Auala e faaititia ai le ono le faataunuuna o fuafuaga	xxviii

O fuainumera uma oloo fuafuaina i Tālā Samoa.

O se Vaaiga ile Vaega o Fela'uaiga

- Auala**
- **Aofaiga auala: (2012)¹**
 - **Aofai:** 1152Km
 - **Auala vaega muamua**= 476Km
 - **Auala vaega 2**= 179Km
 - **Auala vaega 3**= 497Km
 - **Aofai taavale resitaraina (2012)**
 - **16,396**
- Uafu taulaga vaa**
- **Aofai: 5**
 - **Aleipata** –uafu fou ae laitiiti faatasi ai ma le nofoaga e toso ai vaa aua le toe faaleleia o ni vaega ua leaga ae maise o vaa e feoai i Amerika Samoa. E seasea ona faaaoga
 - **Apia** – ole taulaga o vaa autu lea mo fefaata'uaiga faavaomalo ma femalagaiga ile sami.
 - **Asau** – taulaga o vaa faavaomalo mo Savaii ae laitiiti – seasea ona faaaoga
 - **Mulifanua**–ole uafu ma le fale o pasese mo Upolu aua feoaiga I Savaii ma le la'uina o uta
 - **Salelologa**–uafu ma le fale o pasese mo Savaii aua feoaiga ma le la'uina o uta mo Upolu
 - **Aofaiga o pasese faavaomalo: (2011)²**
 - **2,898 passengers: (2012)**
- Aofaiga o Fefaatauaiga**
- 11,600 pusa oloa (20 futu) auina mai fafo
 - 75,200 tone o suauu auina mai fafo
 - 54,850 tone o uta tetele auina mai fafo
 - 12,400 pusa oloa (TEUs) auina I fafo (95% elei mafai ona faatutumuina)
 - 7,700 tone o uta o oloa na auina atu I fafo
- Malae vaalele**
- **Aofai: 4**
 - **Malae vaalele faataina lelei**
 - **Faleolo (3000m)** malae vaalele autu mo le ulufale I le atunuu
 - ✓ Fagalii (914m) faaaoga mo femalagaiga faavaomalo ma Amerika Samoa ma femalagaiga ile va o Upolu ma Savaii
 - ✓ Asau
 - ✓ Maota
 - **Aofai o pasese faavaomalo na taunuu: (2011)³**
 - **152,111 pasese (127,603 poo le 84 % o tagata maimoa mai fafo⁴)**

¹ Puna o faamatalaga: Pulega Felauaiga ile lauelele

² Puna o faamatalaga– Ofisa o Tagata Maimoa mai Fafo – e faavae ile faamalamalama ale Faletupe tutotonu- ole turisi ole tagata e aumau pe nofo I fafo ae na asiasi I Samoa ma nofo ai mo se vaitaimi ele itiiti nai lo le 24 itula ma e le silia ile 12 masina

³ Puna o faamatalaga: Lipoti faaletausaga 2011 Pulega o Malae vaalele –aofia uma ai pasese a kamupani vaalele uma na faaaogaina Faleolo.

⁴ Faamaumauga Ofisa o Tagata Maimoa mai Fafo

Lisi o faaupuga pupuu olo’o ile Taiala

ACC	Accident Compensation Corporation – <u>Faalapotopotoga o Tau i Faalavelave Faafuasei</u>
ADB	Asian Development Bank – <u>Faletupe ole Atiinae o Asia</u>
AG	Office of the Attorney General – <u>Ofisa ole Loia Sili</u>
ATO	Authorised Traffic Officers – <u>Ofisa Tau Taavale</u>
AusAID	Australian Agency for International Development – <u>Vaega o fesoasoani a Ausetalia</u>
CAD	Civil Aviation Division (of MWTI)- <u>Vaega o Vaalele Sivili</u>
CBA	Central Business Area- <u>Nofoga tutotonu e faa’au’au iai pisinisi</u>
CDC	Cabinet Development Committee- <u>Komiti ale Kapeneta mo Atinae</u>
CEO	Chief Executive Officer- <u>Ofisa Sili o Pulega</u>
CRWCR	Enhancing the Climate Resilience of the West Coast Road- <u>Atiinae ole Auala ile Malae Vaalele</u>
EIB	European Investment Bank – <u>Faletupe a Europa</u>
ERAP	Emergency Road Access Project- <u>Polokalame Auala faaleleia ona o faalavelave faanatura</u>
EU	European Union – <u>Iuni a Malo o Europa</u>
FY	Financial year (1 Jul to 30 Jun) – <u>Tausaga faaletupe (1 Iulai – 30 Iuni)</u>
GDP	Gross Domestic Product – <u>Aofaiga tupe maua ale atunuu</u>
IA	Implementing Agency – <u>Faalapotopotoga e faatinoina atiinae</u>
IAMP	Infrastructure Asset Management Plan – <u>Taiala mo le Pulega o Aseta o galuega tetele</u>
IATA	International Air Transport Association - <u>Asosi faavaomalo o Felauaiga ile Ea</u>
ICAO	International Civil Aviation Organisation – <u>Asosi faavaomalo o Vaalele Sivili</u>
IDA	International Development Association – <u>Vaega ole Faletupe ole Lalolagi mo Atiinae</u>
IMO	International Maritime Organisation- <u>Faalapotopotoga faavaomalo ole Gataifale</u>
ISIC	International Standards on Industrial Classification- <u>Faatulagaga o Alafua faavaomalo o fale gaosi oloa</u>
ISPS	International Ship and Port Facility Security- <u>Puipuiga faavaomalo o Vaa / Taulaga o vaa</u>
JICA	Japan International Cooperation Agency o- <u>Vaega o fesoasoani olae malo o Iapani</u>
LTA	Land Transport Authority-Pulega o Fela’uaiga ile Laueleele
MEF	Monitoring and Evaluation Framework – <u>Faavaa mo le Mataituina o alafua o atiinae</u>
MFAT	Ministry of Foreign Affairs and Trade- <u>Matagaluega ole Va I Fafo ma Fefaatauaiga</u>
MNRE	Ministry of Natural Resources and Environment- <u>Matagaluega o Punaoa Faanatura ma le Siosiomaga</u>
MOF	Ministry of Finance – <u>Matagaluega o Tupe</u>
MTEF	Medium Term Expenditure Framework- <u>Faavaa ole Faatupega ole Taiala</u>
MWTI	Ministry of Works, Transport & Infrastructure- <u>Matagaluega o Galuega Felauaiga ma Atinae Eeseese</u>
NGO	Non-Governmental Organisation- <u>Faalapotopotoga tumaoti</u>
NISP	National Infrastructure Strategic Plan- <u>Taiala mo Atinae Tetele</u>
NPSO	National Private Sector Organisation of Samoa- <u>Faalapotopotoga mo vaega tumaoti faapisinisi</u>
NZCAA	NZ Civil Aviation Authority- <u>Pulega Vaalele sivili a Niu Sila</u>
PACERPlus	Pacific Agreement of Closer Economic Relations Plus – <u>Maliega ale Pasefika mo fefaatauaiga ma faiga vava lalata tau le tamaoaiga</u>

PASO	Pacific Aviation Safety Organisation – <u>Faalapotopotoga ale Pasefika mo le Saogalemu o Vaalele</u>
PFL	Pacific Forum Line - <u>Kamupani Vaa ale Pasefika</u>
PFMR	Public Finance Management Reform– <u>Polokalame ole toe fuataiga ole pulega o tupe</u>
PICTA	Pacific Island Countries Trade Agreement- <u>Malioga a le Pasefika mo Fefaatauaiga</u>
PPD	Planning and Policy Division (of MWTI)- <u>Vaega Fuafuaga ma Faiga Faavae ole Matagaluega o Galuega, Fela’uaiga ma Atinae Esee</u>
PSC	Project Steering Committee- <u>Komiti Faatonu o le Poloketi</u>
PSIP	Public Sector Investment Plan – <u>Taiala o Atinae ale Malo</u>
PUMA	Planning and Urban Management Agency (of MNRE)- <u>Vaega o Fuafuaga ma Pulega o Nofoaga I Taulaga</u>
SAA	Samoa Airport Authority- <u>Pulega o Malae Vaalele</u>
SDS	Strategy for the Development of Samoa- <u>Taiala mo le Atinae o Samoa</u>
SIAM2	Second Infrastructure Asset Management [Project] – <u>Polokalame lona lua o galuega tetele ale Malo</u>
SLC	Samoa Land Corporation:- <u>Faalapotopotoga o Eleele a Samoa</u>
SOE	State Owned Enterprise- <u>Faalapotopotoga Tumaoti ale Malo</u>
SOEMD	State Owned Enterprise Monitoring Division (of MOF)- <u>Vaega e vaia faalapotopotoga tumaoti ale malo</u>
SPA	Samoa Ports Authority- <u>Pulega o Uafu ma Taulaga</u>
SSC	Samoa Shipping Corporation- <u>Faalapotopotoga o Vaa a Samoa</u>
STA	Samoa Tourism Authority- <u>Pulega o le Ofisa o Tagata Maimoa mai Fafo</u>
SUNGO	Samoa Umbrella of Non-governmental Organisations- <u>Faamalu o faalapotopotoga tumaoti</u>
TA	Technical Assistance- <u>Fesoasoani I auaunaga faapitoa</u>
TEU	twenty foot equivalent unit- <u>pusa oloa tai 20 futu</u>
TSCU	Transport Sector Coordinating Unit- <u>Vaega e faamaopoopoina le Taiala o Fela’uaiga</u>
TSP	Transport Sector Plan – <u>Taiala mo le Vaega o Fela’uaiga</u>
TSSC	Transport Sector Steering Committee- <u>Komiti Faafoe mo le faatinoga ole Taiala mo Fela’uaiga</u>
UNFCCC	United National Framework Convention on Climate Change- <u>Vaega o Malo Afaatasi e gafa ma le Feagaiga o Fesuaiga ole Tau</u>
WB	World Bank – <u>Faletupe ole Lalolagi</u>
WCR	West Coast Road – <u>Auala ile malae vaalele</u>
WTO	World Trade Organisation- <u>Faalapotopotoga mo Fefaatauaiga ale Lalolagi</u>

Aotelega o lenei Taiala

O Samoa o se atunuu laitiiti; ole aofaiga o lona laueleele e 2,820 kilomita faatafafa ma le faitau aofai o ona tagata e i lalo ifo ole 200,000 ma o nei tulaga faatasi ma isi, ua avea ma luitau ile taumafaiga ole atinae. E maualuga le tau o fela'uaiga ile lotoifale ole atunuu faapea foi felauaiga ma famalagaiga i fafo atu ole atunuu ona ole mamao o Samoa mai atunuu tetele ua avea ma maketi o fefa'atauaiga ma pisinisi aemaise ai oatinae tau tagata maimoa mai fafo atoa ai ma le taugata o suauu ma pisinisi mo fela'uaiga. Ua atili ai ona lavelave ma faigata le tulaga tau tupe ona ele o tutusa le sau o uta mai fafo ile atunuu ma uta o oloa oloo auina atu i fafo mo fefa'atauaiga. E tusa ma le 50% o tupe maua uma ale atunuu mo le tausaga e 2006-2007 e fa'afetaui ai le tele o tupe alu ile aumaia o oloa i totonu ole atunuu ona ole laiti o oloa e auina atu i fafo. A fua i isi atunuu ole Pasefika, e faigofie mo Samoa le faatinoga o auunaga tau fela'uaiga ona ele tele ni ona atumotu salalau. E ma'aleale tele lona siosiomaga faanatura ma aafia gofie i faalavelave faanatura e pei o afa, lologa, mafuie, galulolo ma sunami. Ose tasi lea popolega ona ole 70% o tagata nuu e nonofo i nofoaga maualalo, faapea ma atinae tetele e aafia ai malae vaalele ma uafu o taulaga olo'o iai ile talafatai ma le gataifale ole atunuu.

O se tasi o sini taua o le Taiala mo le Atinae (2012-2016) ole saunia lea ole Taiala mo le Vaega o Fela'uaiga. Ua o gatasi lea faamoemoe ma taumafaiga ale Malo ina ia see ese mai le faatinoga o atinae taitasi ae ave le faamamafa ile atinae atoa ose vaega maoti. O lea tulaga ua mafai ai ona faa faifogie ona faatulaga atinae e tatau ona ave iai le faamuamua faatasi ai ma auala e faatupe ai ia atinae. E taua le lagolagoina o nei faiga fou e ni faiga faavae mausali faapea ai le suiga o tulafono ma le iai oni alafua e mataitu ai le sologa lelei o nei atinae ina ia mautinoa ai le ausia o tulaga aupito sili ona lelei, saogalemu ma gafataulimaina le fausia, tausia lelei ma le faaogaina o nei atinae tetele ma auunaga moomia mo le faatinoga.

Ole 'auga o lenei Taiala

O le Taiala mo Fela'uaiga 2014 – 2019 ole uluai taumafaiga lenei mo Samoa. Mai iloiloga ole vaega maoti o Fela'uaiga i tausaga ua mavae, faapea ai faafitauli ma ni avanoa lelei mo le agai i luma, ua mafai ai ona faamautu sini autu, o faiga faavae faapea ma auala e taitaia ai le atinae o lenei vaega maoti ile isi 5 tausaga. Ua tuu faatasia foi i lenei Taiala se polokalame faataatia mo galuega tetele e moomia ae maise o punaoa uma e manaomia mo le faatinoga.

E lua vaega o lenei Taiala. Ole Vaega muamua oloo faataatia ai le faavaa mo le faatinoga. Ole Vaega 2 olo'o faamanino ai iloiloga, faamaumauga ma faamatalaga na faavae ai le Taiala.

Iloiloga o le Vaega o Fela'uaiga

O lo'o lelei le tulaga o iai atinae tetele tau fela'uaiga i totonu o Samoa, ae maise ole polokalame o auala ua soo ai le atunuu, ole lava o auala mo nofoaga olo'o toatele ai le nofoia e tagata ae maise ole faasoa talafeagai o nofoaga e tuu ai taulaga o vaa faapea malae vaalele. O le lelei o auala ua mafai ai ona tatala mo le nofoia e tagata o laueleele o Samoa sa le mafai ona oo iai nisi ma faigofie ai foi ona fesootai tagata. Ua faataina uma le 'afa o auala o Samoa.

Ole vaega o fela'uaiga ile sami e taua tele mo le lagolagoina ole atinae o tagata maimoa mai fafo, o fefa'atauaiga faalotoifale ae maise o femalagaiga mo sauniga faaleaganuu, o sootaga fa'aleaoaoga faapea le sailia o auunaga faalesoifua maloloina. Olo'o tulaga lelei pea atinae tetele ua mae'a fausia ma

oloo talafeagai foi ma manaoga o tagata ile taimi nei - oloo iai foi le avanoa e faaopoopoina ai pe a talafeagai.

Na faailoa mai ile saililiga na faia ile 2012 mo le toe faaleleia ole uafu i Apia le faaititia ole numera o vaa la'u uta oloo afea Apia mai le 174 ile 2008 ile 75 ile 2012. Ole mafuaaga o lea tulaga ona ua faaititia foi kamupani vaa ile Pasefika, ole tuufaatasia o nisi kamupani ise kamupani se tasi faatasi ai ma le faaiuga ina ia faaaogaina Fiti e faaui uma iai uta mo atunuu ole Pasefika tutotonu.

O lo'o tulaga lelei malae vaalele ma oloo tausisia foi tulaga faavaomalo mo le faatinoga oa latou auaunaga; ae oloo iai foi le avanoa e faia ai ni faaopoopoga i ia atinae. I le taimi nei oloo ua fuafuaina se polokalame mo le saga faaleleia o tulaga tau le saogalemu o femalagaiga ile ea, ole toe faafouina o nisi o masini mo le faatonutonu ina o vaalele ae maise ai foi ole toe faafouina o nofoaga mo pasese.

Ua iai se siitaga ile 7% ole aofai o tagata e taunuu i malae vaalele mai le 141,867 ile 2005 ile 152,111 ile 2011 e ui o lea siitaga e faasino i aiga e asiasi mai i Samoa pe faatasi mai foi ona o fonotaga faale-ekalesia. E laitiiti lava le pasene o tagata maimoa mai fafo. Ose fua faatatau ole aofai o tagata taunuu ile masina e tusa ma le 12,979.

Taaiga, fesuaiga ma fa'afitauli

I faatalanoaga ma le toatele o tagata e galulue i totonu o le vaega maoti o Fela'uaiga; ua iloa ai nisi o fesuaiga oloo unaia e ala mai i faaiuga ale Malo, o le faaaogaina o faiga faaonaponei faatekonolosi, o aafiaga o iai fefa'atauaiga i lenei vaitau faatasi ai ma aafiaga mai tulaga tau le siosiomaga faanatura. O nei fesuaiga e ono aafia ai le faatulagaga o atinae e ave iai le faamuamua ile vaega o Fela'uaiga ae maise ole tulaga o faatinoga.

Na aumaia foi fautuaga a i latou uma na aafia i talanoaga o lenei Taiala ina ia faamalosi auala mo le faia o faiga faavae ae maise o tulaga faaletulafono ina ia iai ni avanoa lelei e siitia ai le tulaga o agavaa ma tomai oē olo'o galulue i lenei vaega maoti.

O se tasi o itu taua ole siitia lea o tulaga o ia atinae ae maise ole saogalemu ma le malu puipuia faatasi ai ma le tagai i auala e faaititia ai tupe alu ma le numera o tagata latou te faatinoina. Ose tasi o luitau tele ole le lava lea o tupe e fa'aagaga mo atinae tetele tau fela'uaiga ae maise pe afai e utiuti seleni ae tele manaoga. O se tasi o luitau ole vaavaai lea pe faapefea ona faaofi i fuafuaga fai aafiaga mai isi vaega eseese e pei o fesuaiga ole tau ma auala e faaititia ai aafiaga o faalavelave faafuasei.

Faavaa o le Faatinoga ole Taiala 2014– 2019

Ole Manulauti o le Taiala e faapea: "O Fela'uaiga saogalemu, mausali, faatauina aafiaga o le siosiomaga ma lagolagoina le atinae ole tamaoaiga o Samoa faapea le ausia e tagata nuu uma o se soifuaga manuia."

O le a mulimulitaia lenei manulauti e ala ile faatinoga ole ausia o sini e 5 ole Taiala ma ona taunuuga.

Sini	Taunuuga
1. la saga faaleleia faiga o pulega	1.1 – ia iai ni faiga faavae aupito sili ona lelei ma aoga ina ia tausisia tulaga faaletulafono e lagolagoina pulega lelei
2. <i>la saga faaleleia auala ina ia gafatia aafiaga mai le fesuisuiaiga ole tau</i>	2.1 – ia faaaogaina ala fua ua maea ona fuafuaina e inisinia ile fausaga o auala uma 2.2 – ia saga faatupulaia le tulaga saogalemu o auala 2.3 – ia iai se polokalame o auala e mafai ona tali i manaoga o tagata uma e faaaogaina auala 2.4 – ia saga faaleleia le lelei o pulega ole faaaogaina o auala
3. <i>la faalelei le saogalemu, mautu ma siitia le tulaga lelei o faiga faatauva mo auaunaga tau felauaiga ile sami.</i>	3.1 – siitia le tulaga saogalemu, tulaga ole puipuiga malu ma le tausisia o ala fua faavaomalo mo atinae tetele ma auaunaga o uafu ma taulaga. 3.2 siitia le tulaga o pulega lelei o e faatinoina auaunaga tau fela'uaiga ile sami ae maise ole pulega o tulaga tau tupe.
4. <i>Siitia le tulaga mafai, saogalemu ma le malu puipuia o auaunaga tau felauaiga ile 'ea.</i>	4.1 – ia faalauteleina ma faaopoopoina atinae telele mo malae o vaalele faatasi ai ma le tausisia o ala fua faavaomalo mo le saogalemu ma puipuiga malu. 4.2 – ia saga faaleleia atinae tetele ma auaunaga mo fela'uaiga ma femalagaiga ile lotoifale o Samoa atoa ai ma le tausisia o ala fua mo le saogalemu ma le puipuiga malu.
5: <i>la ausia ele Vaega o Fela'uaiga se atinae e gafataulimaina e lona siosiomaga, malosiaga ma aoga mo le soifuaga o tagata.</i>	5.1 – ia fausia atinae tetele ma faavae auaunaga mo felauaiga i luga ole ausia o ala fua mo se siosiomaga ma ni malosiaga gafataulimaina

Auala e faatino ai atinae tetele ma auaunaga

O atinae tetele faapea auaunaga tau fela'uaiga oloo faatinoina ele malo faapea ai le vaega maoti faapisinisi ma ole tele foi o taimi e le o iai se taumafaiga e galulue faatasi. Ole tele na'uā ma le lavelave o sootaga ile faatinoga o nei auaunaga, ua ave lea ma faafitauli i taumafaiga e fefa'asoa'i faamatalaga ma faamaopopo faalapotopotoga uma o galulue ile vaega maoti o Fela'uaiga.

O lona uiga, e tatau ona ave le faamuamua ile faamautuina o auala o fesootaiga, ole vaai o pulega eseese i auala e mafai ai ona faamaopopo uma ai i latou e aafia ile faatinoga o auaunaga tau fela'uaiga

ina ia mautinoa ai le manuia o taumafaiga uma e pei ona faataatitia I lenei Taiala. E tatau ona faalautele le matafaioi ale Komiti mo le Vaaiga ole sauniga o lenei Taiala ina ia mafai ona avea ma komiti e vaaia le faatinoga ole Taiala. E le gata i lea ae ia mafai foi ona faaopoopo iai ni sui o i latou e faaogaina auaunaga tau fela'uaiga faapea ni sui ole vaega maoti faapisinisi.

Punaoa e manaomia

Ole tau aofai ua fuafuaina mo le faatinoga ole Taiala mo le piriota 2014-2019 ua fuafua lea i atinae tetele fou e tatau ona iai, faapea nisi o polokalame fou mo le siitia o tomai ma agavaa i le faatinoga o auaunaga ina ia mautinoa le ausia o sini autu e lima ole Vaega o Fela'uaiga e aofia ai le faaleleia atili ole saogalemu, puipuiga malu o fela'uaiga ma femalagaiga, ole faaleleia o faiga o pulega ae maise ole faaofi i fuafuaga fai mo le fausaga o atinae tetele ma le faatinoga o auaunaga, o itu uma e fesoasoani ise atinae gafataulimaina mo le Vaega maoti o Felauaiga ma Femalagaiga ile laueleele, ea ma le sami.

O le tau atoa ole polokalame ua fuafuaina e **\$658.65** miliona ma oloo ootooina faapea:

Tau aofai mo ni atinae fou 2014/2015 to 2018/2019

Sini	Tau faatatau (SAT, 000)					Aofai
	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	
1 <i>la saga faaleleia faiga o pulega</i>	170	170	170	170	170	850
2. <i>la saga faaleleia auala ina ia gafatia aafiaga mai le fesuisuiaiga ole tau</i>	102,115	122,315	123,865	103,665	98,665	550,625
3: <i>la faalelei le saogalemu, mautu ma siitia le tulaga lelei o faiga faatauva mo auaunaga tau fela'uaiga ile sami.</i>	3,000	4,650	5,307	4,987	4,667	22,610
4: <i>Siitia le tulaga mafai, saogalemu ma le malu puipuia o auaunaga tau fela'uaiga ile 'ea.</i>	-	12,820	25,000	23,000	23,000	83,820
5: <i>la ausia ele Vaega o Fela'uaiga se atinae e gafataulimaina e lona siosiomaga malosiaga ma aoga mo le soifuaga o tagata</i>	150	150	150	150	150	750
Aofaiga atoa	105,435	140,105	154,492	131,972	126,652	658,655

Mataituina ma le toe iloiloina ole faatinoga ole Taiala

E lima sini autu ole Vaega o Fela'uaiga ma ua fuafuaina foi ni Taunuuga se 10. O le ā faatuina se vaega faapitoa latou te faamaopopoina le faatinoga ole Taiala ma ole a iai lea vaega ile Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eseese.

O lenei Vaega faapitoa ole a lipoti ile Komiti Faafae mo le Vaega o Fela'uaiga e ala lea ile Ofisa Sili o Pulega ole Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga Atinae Eseese. E lipoti le Komiti Faafae ile Komiti ale Kapeneta mo Atinae lea e taitaia e le Alii Palemia. Ole Komiti ale Kapeneta mo Atinae e le gata ina aofia uma ai Minisita o le Kapeneta ma ana Minisita Lagolago, ae faapea foi Ofisa Sili o Pulega mai Matagaluega a le Malo faapea ma ana Faalapotopotoga Tumaoti.

O le Isi Laasaga

Ua iai i lenei Taiala matati'a ma sini autu e tatau ona ausia ile isi lima tausaga faapea foi ma le faavae o nisi atinae i luma atu ole 2019. Ole tulaga e tatau ona ave iai le faamuamua ole vaavaai lea ise faiga tuufaatasi e faatino ai itu uma ua ave iai le faamuamua ele gata i atinae tetele ae faapea foi auaunaga. E le gata i lea, ae ia faamautu foi auala e mafai ai ona mataitu le gasologa o ia galuega faatino mai lea taimi i lea taimi aemaise ai ni o'o'o'oga ma ni taunuuga i le soifua manuia o tagata lautele.

Mataupu 1: Faatomuaga

1.1 Faamatalaga lautele

- a. O Samoa o se atunuu laitiiti; ole aofaiga o lona laueleele e 2,820 kilomita faatafafa ma le faitau aofai o ona tagata e i lalo ifo ole 200,000 ma o nei tulaga faatasi ma isi, ua avea ma luitau ile taumafaiga ole atinae. E maualuga le tau o fela'uaiga ile lotoifale ole atunuu faapea foi fela'uaiga ma femalagaiga i fafo atu ole atunuu ona ole mamao o Samoa mai atunuu tetele ua avea ma maketi o fefa'atauaiga ma pisinisi ae maise ai o atinae tau tagata maimoa mai fafo atoa ai ma le taugata o suauu ma penisini mo fela'uaiga. Ua atili ai ona lavelave ma faigata le tulaga tau tupe ona ele o tutusa le sau o uta mai fafo ile atunuu ma uta o oloa oloo auina atu i fafo mo fefa'atauaiga. E tusa ma le 50% o tupe maua uma ale atunuu mo le tausaga e 2006-2007 e faafetaui ai le tele o tupe alu ile aumaia o oloa i totonu ole atunuu ona ole laiti o oloa e auina atu i fafo. A fua i isi atunuu ole Pasefika, e faigofie mo Samoa le faatinoga o auunaga tau fela'uaiga ona ele tele ni ona atumotu salalau solo. E ma'aleale tele le siosiomaga faanatura ma aafia gofie i faalavelave faanatura e pei o afa, lologa, mafuie, galulolo ma sunami. Ose tasi lea popolega ona ole 70% o tagata nuu e nonofo i nofoaga maualalalo, faapea ma atinae tetele e aofia ai malae vaalele ma uafu o taulaga oloo iai ile talafatai ma le gataifale ole atunuu.
- e. O se tasi o sini taua o le Taiala mo le Atinae (2012-2016) ole saunia lea ole Taiala mo le Vaega o Fela'uaiga. Ua o gatasi lea faamoemoe ma taumafaiga ale Malo ina ia see ese mai le faatinoga o atinae taitasi ae ave le faamamafa ile atinae atoa o vaega maoti. O lea tulaga ua mafai ai ona faafaigofie ona faatulaga atinae e tatau ona ave iai le faamuamua faatasi ai ma auala e faatupe ai ia atinae. E taua le lagolagoina o nei faiga fou ini faiga faavae mausali faapea ai le suiga o tulafono ma le iai oni alafua e mataitu ai le sologa lelei o nei atinae ina ia mautinoa ai le ausia o tulaga aupito sili ona lelei, saogalemu ma gafataulimaina le fausia, tausia lelei ma le faaogaina o nei atinae tetele ma auunaga moomia mo le faatinoga. O nei faiga fou ua taulamua ai le Malo e vave ona tapu'e ni faafitauli ma vaavaai ini auala e taofiofi ai nei luitau ile isi 10 tausaga oi luma ma le lumanai.
- i. O le Vaega o Fela'uaiga o se tasi lea o vaega maoti mai le aofai e 14 ua vaevaeina i ai le tamaoaiga ma o lo'o aofia uma i lalo ole Vaega Lautele o Atinae tetele e pei ona faatulaga ai ile Taiala ole Atinae o Samoa 2012-2016. O Fela'uaiga e aofia uma ai le laueleele, sami ma le 'ea ma o lo'o o gatasi lea faatulagaga ma faiga faavaomalo lea ua taua ole International Standards on Industrial Classification (ISIC). O le Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eeseese e taimua i lenei vaega maoti ma o ana matafaioli ole faamaopoopoina lea o faiga faavae, male tausiona o ala fua faapea le mataitu o tulaga uma i totonu ole vaega o Fela'uaiga. O isi paaga ole vaega o Fela'uaiga e aofia ai le Pulega o Fela'uaiga ile Laueleele, ole Pulega o Uafu ma Taulaga, ole Pulega o Malae Vaalele a Samoa faatasi ai ma Faalapotopotoga o Vaa I Samoa.
- o. O le manatu a le Malo, a lelei ma maopoopo le vaega o Fela'uaiga, ole a faigofie ona unaia le atinae ole tamaoaiga aua ole a mafai ona faatino ni atinae tetele e faatupulaia ai le naunau ole atunuu e gaosi oloa e mafai ona maua mai ona punaoa faanatura aua fefa'atauaiga faavaomalo faapea foi le lotoifale. E le gata i lea ae ole a faigofie ai foi ona iai

Samoa ile lotolotoi o atinae faaitulagi. O se tasi o sini autu ole Malo o Samoa ole lagolagosua lea ile vaega tumaoti faapisinisi ina ia mafai e i latou ona taimua i le atinae ole tamaoaiga. E le gata ina galue le Malo ina ia tumau pea le maopoopo ose siosiomaga lelei mo le tuputupu ole tamaoaiga, ae ole a mafai foi ona lagolagoina le vaega tumaoti faapisinisi e ala lea ile faaleleia atili o atinae tetele e moomia e aofia ai ma le faamuamua ua tuuina i le faaleleia atili o 'auala uma ole atunuu

- u. Ole polokalame mo le atinae ole Vaega o Fela'uaiga ose vaega lea ole Polokalame mo le toe Fesuaiga o Faiga o Pulega Tau Tupe. O lo'o faamanino foi ile Taiala ole Atinae o Samoa 2012 – 2016 ia le faavaa mo le faatinoga ole atinae o le vaega o Fela'uaiga ma olo'o aofia ai sini autu, o atinae e ave iai le faamuamua faapea ma ala fua e mataitu ai le gasologa o galuega faatino. O lo'o lisi atu i lalo nisi o sini poo matati'a e ao ina ausia mo Fela'uaiga.
 - Saunia le Taiala mo Fela'uaiga ma ia faamanino sootaga o galuega faatino i vaega eseese ile laueleele, sami ma le 'ea.
 - Faamalosi le faaogaina o ala fua mo le fausia o auala ma alavai ina ia mautinoa le saogalemu o tagata uma e aofia ai ma tagata savavali ma ia fausia foi nei auala ina ia gafataulimaina fesuaiga ole tau.
 - Ia fausia, siitia le tulaga lelei ma tausii lelei le tulaga o iai uafu ma taulaga, malae vaalele ma isi auunaga mo Fela'uaiga.
 - Ia saga faaleleia tulaga tau le saogalemu ma le puipuiga malu o uafu ma taulaga faapea malae vaalele
 - Ia faamautinoa le faatinoga o pulega lelei ma ia galulue felagolagomai vaega uma ina ia tausia ala fua faavaomalo
 - Ia mafai ona faaofi i fuafuaga faataatitia ni faataitaiga o faiga lelei mai nisi atunuu ae maise oni faiga e mafai ona tali atu ai i aafiaga o fesuisuaiga ole tau.
 - Ia mafai ona galulue soosoo tauau ma isi vaega ole Malo o lo'o faia auunaga mo le malosiaga, suavai ma fesootaiga.

O le tausaga e 2011 na faamaea ai le Taiala mo Atinae tetele ma o lo'o faamanino ai atinae tetele ua ave iai le faamuamua a le Malo ona ole taua ole sao o nei atinae ile faatupuina ole tamaoaiga. O lo'o auilili ai i lea Taiala atinae tetele e tatau ona faamaeaina ile piriota 2011-2015 ae ua na oni oototoga mo atinae e moomia ile 5 tausaga i luma atu ole 2015 lea ua faamauina ile Taiala. Ua mafai ona toe iloilo ina le lisi o atinae tetele mo le vaega o Fela'uaiga ina ia iai se lisi e talafeagai le faatinoga ma le piriota o le Taiala.

1.2 Auala na saunia ai le Taiala

- a. O auala na saunia ai le Taiala e aofia ai tulaga nei:
 - **Toe iloiloga o isi lipoti o lo'o iai ma ole auala lea na maua ai le tele o faamaumauga ma faamatalaga mo le Taiala.** O nei lomiga e aofia ai le Taiala mo le Atinae o Samoa (tagai ile lisi o ia lomiga ile Vaega 2 Pepa faaopoopo 1) o Taiala ma fuafuaga mo Pulega a Matagaluega taitasi, lipoti faaletausaga, tala faatatau ole tupe ae maise o suesuega i aafiaga ole soifuaga i atinae tau Fela'uaiga atoa ai ma lipoti o galuega ua mae'a.

- **Talanoaga faalauaitetele.** O talanoaga muamua sa faia lea ma Ofisa Sili o Pulega o Matagaluega ma Pule Sili o Pulega i lalo ole vaega o Fela'uaiga. Sa talanoaina e le gata i faafitauli o lo'o feagai ma vaega taitasi ae sa faapea foi ona faatalanoa poo a ni atinae tetele e fia ave iai le faamuamua mo le faatinoga ile isi 5 tausaga. Na sosoo ia ma talanoaga ma sui ole Komiti Faafaoe oloo gafa ma le saunia ole Taiala. Sa faamaonia i ia talanoaga nisi o mataupu ogaoga ma faafitauli o lo'o feagai ma vaega essese o Fela'uaiga ile Laueleele, 'Ea ma le Sami ma maua ai se maliega ile lisi o atinae e tatau ona ave iai le faamuamua. O le talanoaga lona tolu sa faatinoina lea e ala ise fonotaga fa'aleaoga ma sa auai ai sui ole Malo faapea le vaega tumaoti faapisinisi ae maise i latou e masani ona faatino konekarate mo galuega tetele ale Malo. O lo'o iai le lisi o i latou uma na aafia i nei talanoaga ile Vaega 2 – pepa faapopopo 2

1.3 Ole 'auga ole saunia o lenei Taiala

- a. Ole saunia ole Taiala mo Felauaiga 2014 – 2019 o se taumafaiga muamua lea mo Samoa. O lo'o iai se iloiloga ole vaega maoti o fela'uaiga ile 5-10 tausaga talu ai, atoa ai ma faafitauli ae maise oni avanoa lelei e faavae ai sini ma auga autu mo Fela'uaiga mo le isi 5 tausaga. O lo'o iai foi se taumafaiga e faia se tala faatatau o ni tupe e moomia mo le faatinoga ole polokalame o ni atinae tetele e tatau ona faatino.
- e. E lua vaega/lomiga o lenei Taiala. O lo'o faamatalaina ile Vaega Muamua le faavaa ole faatinoga ole Taiala, ae olo'o faamatalaina ile Vaega 2 iloiloga ma saililiga na maua mai ai faamatalaga ma faamaumauga na faavae ai le saunia ole Taiala.

Mataupu 2: Ole Fa’avaa mo le Faatinoga ole Taiala 2014-2019

2.1 Ole Manulauti mo Felauaiga

- a. Ole manulauti mo le Taiala mo Felauaiga:

“O Fela’uaiga saogalemu, mausali, faatauaina aafiaga o le siosiomaga ma lagolagoina le atinae ole tamaoaiga o Samoa faapea le ausia e tagata nuu uma o se soifuaga manuia.”

- e. O lenei manulauti olo’o faamatala ai se lumanai moomia mo Fela’uaiga faatasi ai ma le faamaninoga o lona sootaga ma le manulauti mo le Taiala mo le Atinae o Samoa 2012 – 2016 o le **“Ausia lea e tagata nuu uma ose soifuaga manuia”**.
- i. E taua le lelei atoatoa ole vaega o Fela’uaiga mo le faatupulaia ole ola ole tamaoaiga ina ia mafai ona maua ai e tagata uma o se soifuaga manuia. Peitai ole filifiliga, faatupega ma le faatinoga o auaunaga tau fela’uaiga e ave iai le faamuamua e tatau ona faavae ile ausia o tulaga uma e tatau ona iai le saogalemu ma le puipuiga malu o tagata e faaogaina ia auaunaga ma ia mautinoa foi le lē afaina ai ole siosiomaga faanatura.
- o. Ole auga o lenei faiga faavae ole faataatitia lea oni taiala e fua iai le lagolagoina ma le faatupega oni atinae tetele ae maise foi o auala taua e pulea lelei ai nei auaunaga tau fela’uaiga.
- u. E tusa ai ma le manulauti mo Fela’uaiga ae maise ole iloiloga o lea vaega maoti faatasi ai ma le talanoaina o faafitauli ma isi tulaga e ono afaina ai le solo lelei ole faatinoga o auaunaga, ole a ave ai le faamamafa ini itu taua e 5 faapea ni taunuuga taua se 14 e taitaia ai le atinae o Fela’uaiga ile isi 5 tausaga ma iloa ai nisi laasaga e tatau ona vaavaai iai I luma atu ole tausaga e 2019. O lo’o faamatala atu i lalo taunuuga e tatau ona oo iai taumafaiga mo le atinae o felauaiga e pei ona iai ile Fua faasolo Numera 1:

Fua faasolo 1: Vaega faatauaina ile Taiala mo le Atinae o Samoa 2012-2016

Itu taua	Vaega maoti	Taunuuga
1	Ole Tamaoaiga	1. Tulaga mausali ole tamaoaiga
		2. Toe faaolaolaina tulaga tau faatoaga
		3. Toe faaolaolaina oloa e auina atu i fafo
		4. Tulaga mausali ole atinae o tagata maimoa mai fafo
		5. Ausia siosiomaga lelei mo pisinisi
2	Soifua manuia	6. Ose atunuu maloloina
		7. Ausia tulaga lelei i aoaoga ma faigofie ona maua avanoa faaleaoaoga.
		8. Faiganuu maopoopo
3	Atinae tetele	9. Faasopolia tagata uma I auaunaga tau le suavai faapea le tumama.
		10. Lelei atoatoa, saogalemu ma malu puipuiga o auaunaga tau fela’uaiga
		11. Faasopolia tagata uma i auaunaga tau fesootaiga
		12. Ausia malosiaga gafataulimaina

4	Atinae ole siosiomaga	13. Ausia tulaga gafataulimaina ole siosiomaga 14. Ausia tulaga gafatia e tagata o faalavelave faanatura ma aafiaga o fesuisuiaiga ole tau
----------	-----------------------	---

- f. O le taunuuga aoao mo Felauaiga mo le isi 5 tausaga ole **“Ausia ole tulaga saogalemu, lelei pulea ma gafataulimaina o atinae tetele ma auaunaga tau felauaiga”**
- g. E tatau ona o gatasi sini, taunuuga ma auala o faatinoga ma le manulauti mo le vaega o Fela’uaiga. E tatau foi ona mulimulitaia manatu faavae e pei ona faamanino i lalo:

2.2 Manatu autu e faavae ai le atinae o Fela’uaiga

O manatu autu mo atinae fuafuaina e faapea:

1. Ina ia o gatasi uma fuafuaga tau le atinae a vaega uma i lalo o Fela'uaiga
2. Ina ia faavae atinae fou i le ausia o tulaga e aofia ai le saogalemu, umi o faaoga, faapea le gafatia o fesuisuiaiga ole tau
3. Ia faaleleia muamua nofoaga e taula’i i ai fesootaiga o auaunaga tau fela'uaiga e pei ole auala ile malae vaalele lea e fesootai ai le uafu i Apia, ole nofoaga o fale gaosi oloa i Vaitele, malae vaalele i Faleolo faapea le taulaga o vaa i Mulifanua
4. Ina ia malu puipua ma saga faaleleia nofoaga uma e ulufale mai ai tagata I totonu ole atunuu
5. Ia mautinoa le maua oni tali ini faafitauli e afua mai atinae tetele mo le Vaega o Fela'uaiga

2.3 O Sini ma taunuuga

- a. E lima sini autu ma taunuuga e 10 mo lenei Taiala

Fua faasolo 2: Sini ma Taunuuga

Sini	Taunuuga
1. Ia saga faaleleia faiga o pulega	1.1 – ia iai ni faiga faavae aupito sili ona lelei ma aoga ina ia tausisia tulaga fa'aletulafono e lagolagoina pulega lelei
2. Ia saga faaleleia auala ina ia gafatia aafiaga mai le fesuisuiaiga ole tau	2.1 – Ia faaaogaina ala fua ua maea ona fuafuaina e inisinia ile fausaga o auala uma 2.2 – ia saga faatupulaia le tulaga saogalemu o auala 2.3 – ia iai se polokalame o auala e mafai ona tali I manaoga o tagata uma e faaaogaina auala 2.4 – ia saga faaleleia le lelei o pulega ole faaaogaina o auala

3. Ia faalelei le saogalemu, mautu ma siitia le tulaga lelei o faiga faatauvā mo auaunaga tau fela'uaiga ile sami.

3.1 –siitia le tulaga saogalemu, tulaga ole puipuiga malu ma le tausisia o ala fua faava-o-Malo mo atinae tetele ma auanaga o uafu ma taulaga o vaa.

3.2 siitia le tulaga o pulega lelei o e faatinoina auaunaga tau fela'uaiga ile sami ae maise ole pulega o tulaga tau tupe.

4. Siitia le tulaga mafai, saogalemu ma le malu puipua o auaunaga tau felauaiga ile 'ea.

4.1 – ia faalateleina ma faaopoopoina atinae telele mo malae o vaalele faatasi ai ma le tausisia o ala fua faavaomalo mo le saogalemu ma puipuiga malu.

4.2 – ia saga faaleleia atinae tetele ma auaunaga mo fela'uaiga ma femalagaiga i le lotoifale o Samoa atoa ai ma le tausisia o ala fua mo le saogalemu ma le puipuiga malu.

5: Ia ausia ele Vaega o Fela'uaiga se atinae e gafataulimaina e lona siosiomaga. malosiaga ma aoga mo le soifuaga o tagata.

5.1 – ia fausia atinae tetele ma faavae auaunaga mo felauaiga i luga ole ausia o ala fua mo se siosiomaga ma ni malosiaga gafataulimaina

2.4 O le Faava'a mo le Faatinoga ole Taiala

- a. O lenei Faava'a ole a faatulaga ai le faatinoga ole Taiala mo Fela'uaiga ile piriota 2014-2019. O le a mafai ona mataitu ai le gasologa ole faatinoga ae maise ole ausia o ala fua ma ni matatia mai lea taimi i lea taimi.
- e. O lo'o auiliili ile Fua faasolo Nu 3 vaevaega o le Faavaa mo le Faatinoga ole Taiala
 - 1. Sini autu;
 - 2. Taunuuga;
 - 3. Auala o faatinoga;
 - 4. Galuega faatino;
 - 5. O ē e gafa ma le faatinoga.

Fua faasolo 3: Faavaa ole faatinoga 2014 – 2019

Taunuuga	Auala o faatinoga	Galuega faatino	Atinae o ial ma fuafuaina	O e e gafa ma le faatinoga
Sini Muamua – la saga faaleleia pulega o Fela'uaiga				
1.1 la mautu faiga faavae, tulafono ma itutino uma o faalapotopotoga e faatino ina galuega.	1.1.1 la saga faaleleia faiga o pulega e tusa ai ma tulafono faatonutonu faapea ni faiga ua faamaonia le tulaga lelei.	1.1.1.1 la iloilo lelei tulafono a faalapotopotoga uma ole Vaega o Fela'uaiga ina ia faigofie ona faavasega matafaioi e faatinoina auaunaga ma matafaioi faatonutonu.	1. Galulue faatasi le Ofisa ole Loia Sili ma le Matagaluega o Galuega Felauaiga ma Atinae Eeseese ma vaega uma o Fela'uaiga	MWTI/LTA/SAA /SPA/SSC/AGO/ MOF
	1.2.1 la maopopo le galulue faatasi o e uma e galulue i fela'uaiga faapea ma a latou paaga	1.2.1.1 la aloaia le faatuina ole Komiti Fafoe o Fela'uaiga na te taitaia le faatinoga o lenei Taiala	2. la faatuina le vaega faapitoa na te faamaopoopoina uma galuega ma atinae mo Fela'uaiga.	MWTI
		1.2.1.2 Faatuina le vaega faapitoa l lalo ole Matagaluega o Galuega Felauaiga ma Atinae Eeseese na te faamaopoopoina le faatinoga ole Taiala.		MWTI
		1.2.1.3 Sauni ma faatino faavaa mo le mataituina ole faatinoga ole Taiala faapea le faavaa mo le faatupega ile isi 5 tausaga.		MWTI
	1.3.1 la saga unaia ma atia'e tomai ma agavaa mo pulega lelei	1.3.1.1 la saunia se polokalame mo agavaa ma tomai e moomia ele vaega atoa o Fela'uaiga ma auala e mafai ona faatino ai.	3. la tofu sao vaega eseese o Fela'uaiga i le fuafuaga faataatia mo le faaleleia o tomai ma agavaa.	MWTI/LTA SAA/SPA/ SSC

Sini lona 2. la saga faaleleia auala ina ia gafatia aafiaga mai le fesuiaiga o le tau

<p>2.1 la fausia ma tausia auala uma e tusa ai o ala fua ua pasia e inisinia.</p>	<p>2.1.1 la faaleleia atili ala fua mo le fausia o auala faatasi ai ma tulaga tau le vaavaaia o ia galuega.</p>	<p>2.1.1.1 la faatino le polokalame masani ale Pulega o Fela'uaiga i le Laualeele mo le tausia o auala.</p>	<p>1. Konekarate mo le tausia o auala</p>	<p>LTA</p>
			<p>2. Fuafuaina, fausia ma le vaaiga ole atinae mo le toe faaleleia ole auala ile malae vaalele</p>	<p>LTA</p>
	<p>2.1.2 la mautu se vaega tupe mo le tausia o auala</p>	<p>2.1.1.2 la faatulaga se vaegatupe a ma le \$35miliona i tausaga taitasi mo le tausia o auala.</p>	<p>3. Tala faatatau ole tupe mo le tausiga o auala.</p>	<p>LTA/MOF</p>
	<p>2.1.3 la faaatoatoa tomai ma agavaa ole Pulega o Fela'uaiga ile Laualeele e fuafua lelei auala ma tausia ina ia tumau le lelei.</p>	<p>2.1.2.1 la atoatoa le agavaa ma tomai ole Pulega o Fela'uaiga ile Laualeele e vaaia lelei ai konekarate fai auala ma tausisia ala fua mo ia galauega faapea le tausiga o auala.</p>	<p>4. Faaleleia auala laupapa mo le atunuu</p>	<p>LTA</p>
			<p>5. la iai se polokalame o auala mo Savaii e gafatia aafiaga o fesuiaiga ole tau</p>	<p>LTA</p>
			<p>6. la iai se polokalame o auala mo Upolu e gafatia aafiaga o fesuiaiga ole tau</p>	<p>LTA</p>
		<p>2.1.2.2 la tuuina ile vaega o pisinisi le faatinoga o le saunia o fuafuaga, vaaiga ole fausaga o auala faapea le faiga o auala.</p>	<p>7. la faatinoina ele Pulega o Fela'uaiga i le Laualeele o faaiuga tau faiga faavae.</p>	

Taunuuga	Auala o faatinoga	Galuega faatino	Atiinae o ial ma fuafuaina	O e e gafa ma le faatinoga
	2.1.4 la vaavaai ini auala e mafai ai ona faatino le fausaga o auala e ausia ai le gafatia o aafiaga ona o fesuaiga ole tau	2.1.3.1 la iai se sailiiliga pe faapefea ona fausia auala ina ia gafatia fesuaiga ole tau ae pe ole a foi se vaega tupe e mafai ona faatino ai ia tulaga	8. ERAP & CRWCR – sailiiliga i auala e fausia ai le auala ile malae vaalele ina ia gafatia aafiaga o fesuaiga o le tau	LTA/MWTI/MNRE
9. CRWCR – faalautele le auala mai Atone i Faleolo		LTA/MNRE		
2.1.3.2 la fuaina ma resitara uma auala ile resitara o aseta ale Pulega o Fela'uaiga ile Laualeele.		10. la saunia se vaega tupe mo taui ole aveina o fanua mo auala	LTA/MNRE/MWTI/MOF	
2.2 la siitia le tulaga saogalemu o auala	2.2.1 la iloilo ina le lelei ole faiga o auala ele vaega maoti mo pisinisi ma faaleleia ni tulaga o faaletonu	2.2.2.1 la saunia ele Pulega o Fela'uaiga i le Laualeele se lipoti ile tulaga o iai le faatinoga ole fausia o auala ele vaega pisinisi tumaoti .	11. la iai se lipoti ale Pulega o Fela'uaiga i le Laualeele ile faatinoga o konekarate ale au fai auala.	LTA
	2.2.2 la tuu vaega le fausia ole auala ile malae o vaalele.	2.2.2.1 la fa'auuaina le faalauteleina ole auala mai Vailoa I Vaitele I magaala e fa.	12. Fuafuaga, fausaga ma le vaaiga ole galuega i Vaitele mai Vailoa ile auala o Atone i Vaitele.	LTA
	2.2.2.2 la fausia le auala ile malae vaalele ina ia gafatia fesuaiga ole tau.	13. Fuafuaga, Fausaga ma le vaaiga ole galuega mai Atone i Faleolo	LTA	
	2.2.2.3 Faaleleia o ala laupapa i Vaisigano ma Leone mo taavale e ave ai uta tetele.	14. Fuafuaga fausaga ma le vaaiga o galuega o alalaupapa i Vaisigano & Leone	LTA	

Taunuuga	Auala o faatinoga	Galuega faatino	Atinae o iai ma fuafuaina	O e e gafa ma le faatinoga
		2.2.2.4 Iloilo le ono mafai ona fausia se ala laupapa I Lotosamasoni ina ia fesoasoani ai ile faagasologa o feoaiga o taavale mai Matautu ile uafu agai i Vaitele	15. Faatino se sailiiliga ile ono mafai ona fausia ose auala laupapa i Lotosamasoni.	LTA/MNRE
2.3 Ia iai se faiga o auala e mafai ona tali I manaoga o tagata uma e faaaogaina auala	2.3.1 Ia iai ni avanoa i auala o loo fausia nei ma fuafuaina mo le lumanai ina ia aoga mo e ele feoi ini taavale afi e pei o e tietie uila pe savavali foi.	2.3.1.1 Faaiuga ma se faiga faavae e faatinoina ele Pulega o Fela'uiga i le Lauleele.		LTA
		2.3.1.1 Ia suesueina ni auala e aoga mo le faaaogaina o auala e tagata ele feoi ini taavale afi ma faatino ia tulaga talafeagai.	16. Faatinoina le suesuega mo i latou ele feoi ini taavae afi.	LTA/MNRE
		2.3.2.1 Ia faoofi i polokalame o auala ni auala e faafaigofie ai le feoi a e savavali faapea tagata e iai manaoga faapitoa.	17. Polokalame mo le saogalemu o auala ma le fausiaina o auala savali	LTA/MWTI
2.4 Ia lelei ona vaaia le gasologa o taavale i auala	2.4.1 Ia faaitiitia le poloka ma le tumu vale o auala	2.4.1.1 Ia faamalositia le faaaogaina o fale faatali pasi mo pasese ma ia iai foi sea faiga mo taavale lau pasese.	18. Ia iai se fesoasoani I leoleo auala mo le faamalositia o ia tulaga.	LTA/MPP
		2.4.1.2 Ia iai se faiga faavae e faatapulaa ai le faatupulaia ole numera o taavale	19. Ia iai se fesoasoani e faia ai se faiga faavae mo le faatupulaia ole numera o taavale mo le saogalemu	LTA/MWTI
		2.4.1.3 Ia saunia ma faamalositia se faiga mo nofoaga e tutu ai taavale I auala ile taulaga i Apia	20. Ia iai se faiga faavae mo lea tulaga ae maise mo le taulaga	LTA/MNRE/MWTI

Taunuuga	Auala o faatinoga	Galuega faatino	Atiinae o ial ma fuafuaina	O e e gafa ma le faatinoga
	2.4.2 Ia faaleleia le tulaga tau le saogalemu	2.4.2.1 Faatino ma faamalosia se polokalame mo le saogalemu	21. Faaauau pea polokalame I tausaga taitasi	LTA/ACC/ Komiti mo le Saogalemu i luga o auala
		2.4.2.2 Toe iloiloia le faiga o laisene ma le resitaraina o taavale.	22. Mautu faamaumauga ma faamatalaga tau taavale.	LTA
Sini lona tolu: Ia faalelei le saogalemu, mautu ma siitia le tulaga lelei o faiga faatauva mo auunaga tau fela'uaiga ile sami				
3.1 Ia siitia le tulaga saogalemu, malu puipuia ma le usitaia o ala fua faavaomalo e i latou uma e faatinoina auunaga tau fela'uaiga ile sami	3.1.1 Faaleleia atili le tulaga mo le saogalemu ina ia mulimulitaia ala fua a le Faalapotopotoga faavaomalo mo auunaga ile sami.	3.1.1.1 Ia iai se iloiloia ole tulaga saogalemu o taulaga o vaa uma o Samoa atoa ai ma le faatinoga o ala fua faavaoalo	12. Suesuega ole tulaga ole saogalemu o taulaga o vaa	SPA/MOF/ MWTI
	3.1.2 Ia faamalosia le ausia o tulaga lelei ole pulega ole Pulega o Uafu ma taulaga.	3.1.2.1. Ia faatinoina ina ia mae'a le Fuafuaga faapisinisi atoa ai ma le toe fetuunaiga o le afaigaluega ale Pulega o Uafu ma Taulaga	1. Pasia ele Kapeneta le toe fetuunaiga o tulaga tau tupe ale Pulega	SPA/MOF
		3.1.2.2 Faailoa ile Pulega o Uafu ma Taulaga faiga pulega aupito sili ona lelei	2. Pasia ele Komiti Faatonu o auala e toe fetuunai ai ma toe iai ni fesuaiga ile faagaoioiga ole Pulega mo Uafu ma Taulaga	SPA
		3.1.2.3 Ia toe iai ni fesuaiga i faiga fa'apaaga olo'o faatino ai e le vaega maoti o pisinisi auunaga tau taulaga o vaa.	3. Pasia ele Komiti Faatonu o auala e toe fetuunai ai ma toe iai ni fesuaiga ile faagaoioiga ole Pulega mo Uafu ma Taulaga.	SPA

		3.1.2.4 la saunia se fuafuaga mo le faamaopoopoina ma le faamaumauina o aseta uma ale Pulega	4. Faatino le fuafuaga faapisinisi	SPA
			5. Pasia ele Komiti Faatonu o auala e toe fetuunai ai ma toe iai ni fesuaiga ile faagaoioiga ole Pulega mo Uafu ma Taulaga.	SPA/MOF
		3.1.2.5 Saunia se Faiga Faavae Aoao mo atinae tetele e moomia mo taulaga o vaa.	6. Pasia ele Komiti Faatonu o auala e toe fetuunai ai ma toe iai ni fesuaiga ile faagaoioiga ole Pulega mo Uafu ma Taulaga.	SPA
3.2 la faaleleia le faatinoga o galuega faapea le tulaga tau tupe mo le Pulega o Uafu ma Taulaga.	3.2.1 la lagolagoina le faiga oloo faatino ai auaunaga mai Apia I motu tuaoi e pei o Toelau ma Amerika Samoa	3.2.1.1 la faia se saililiga pe o a le tulaga o iai le manaomia e atumotu tau lalata mai o auaunaga tau fela'uaiga ile sau mai Apia.	7. Pasia ele Komiti Faatonu o auala e toe fetuunai ai ma toe iai ni fesuaiga ile faagaoioiga ole Pulega mo Uafu ma Taulaga.	SPA/SSC/PFL
		3.2.1.2 la faia se iloiloga ile faatuina ose isi uafu faava-o-Malo i Vaiusu ise taimi oi luma	8. Pasia ele Kapeneta lea atinae mo se taimi oi luma	SPA/MOF/MWTI
		3.2.1.3 la iai se sailiiga ile faafitauli o galu maualuluga ile uafu I Apia.	9. Faatino le saililiga ma faatino ni fautuaga	SPA
	3.2.2 la unaia le faatupulaia ole Faaputuga tupe mo le toe faatauina o nisi vaa ile lumanai	3.2.2.1 la iai se faaopoopoga ile Faaputuga tupe i tausaga uma	10. Vaegatupe mo le faatauina oni Vaa fou i tausaga taitasi	SSC/MOF
	3.2.3 la iai se suesuega ile mafai ona tuufaatasia o kamupani vaa uma a Samoa ise kamupani se tasi	3.2.3.1 Faatino le suesuega ina ia mafai ai ona faia se faaiuga talafeagai ale Kapeneta e tusa ai ma ana fuafuaga.	11. la iai se saililiga ile tuufaatasia uma o kamupani vaa a Samoa	MOF/SSS/PFL/SSC/MWTI/AGO
Taunuuga	Auala o faatinoga	Galuega faatino	Atiinae o ial ma fuafuaina	O e e gafa ma le faatinoga

<i>Sini lona fa: Siitia le tulaga mafai, saogalemu ma ile malu puipuia o auaunaga tau felauaiga ile 'ea.</i>				
4.1 Ia faalateleina atinae tetele mo le malae vaalele ma ia atoatoa tulaga uma ole saogalemu ma le malu puipuia o ia auaunaga.	4.1.1. Ia saga faamautuina le ausia o ala fua faavaomalo mo malae vaalele	4.1.1.1 Ia iai se iloiloga e faia e tagata mai pulega o malae o vaalele a nisi atunuu e mataitu ai le faatinoga ole Taiala Aoao mo le Pulega o Malae Vaalele 2010-2030	1. Faamaonia ele Komiti Faatonu ole Taiala Aoao ma amata faatino.	SAA
		4.1.1.2 Faaleleia uma tulaga ole malae vaalele ina ia ausia ala fua faavaomalo mo le saogalemu ma le malu puipuia	2. Faaleleia ma toe faataina le malae vaalele ma faaleleia masini e faatonutonu ai vaalele.	SAA
			3. Toe faaleleia fale mo pasese faatasi ai ni auala se tolu mo le ulufale ma le ulufafo o pasese mai vaalele	SAA
			4. Fausia le malae vaalele I Aleipata	SAA
4.2 Faaleleia tulaga o fela'uaiga ile 'ea i totonu ole atunuu ma ia ausia ala fua mo le saogalemu.	4.2.1 Faaleleia le saogalemu o malae vaalele mo femalagaiga faalotoifale.	4.2.1.1 Ia faia se suesuega faaletausaga ile saogalemu o malae vaalele	5. Iuga ole iloiloga faaletausaga	SAA/MWTI
		4.2.1.2 Toe iloilo poo ai e ona malae vaalele ae maise ole pulega o malae vaalele faalotoifale	6. Pasia ele Kapeneta le fautuaga mai le iloiloga ina ia see le pulega ole malae vaalele i Fagalii ile Pulega o Malae Vaalele a Samoa.	Kapeneta/SAA/ Kamupani Polenesia

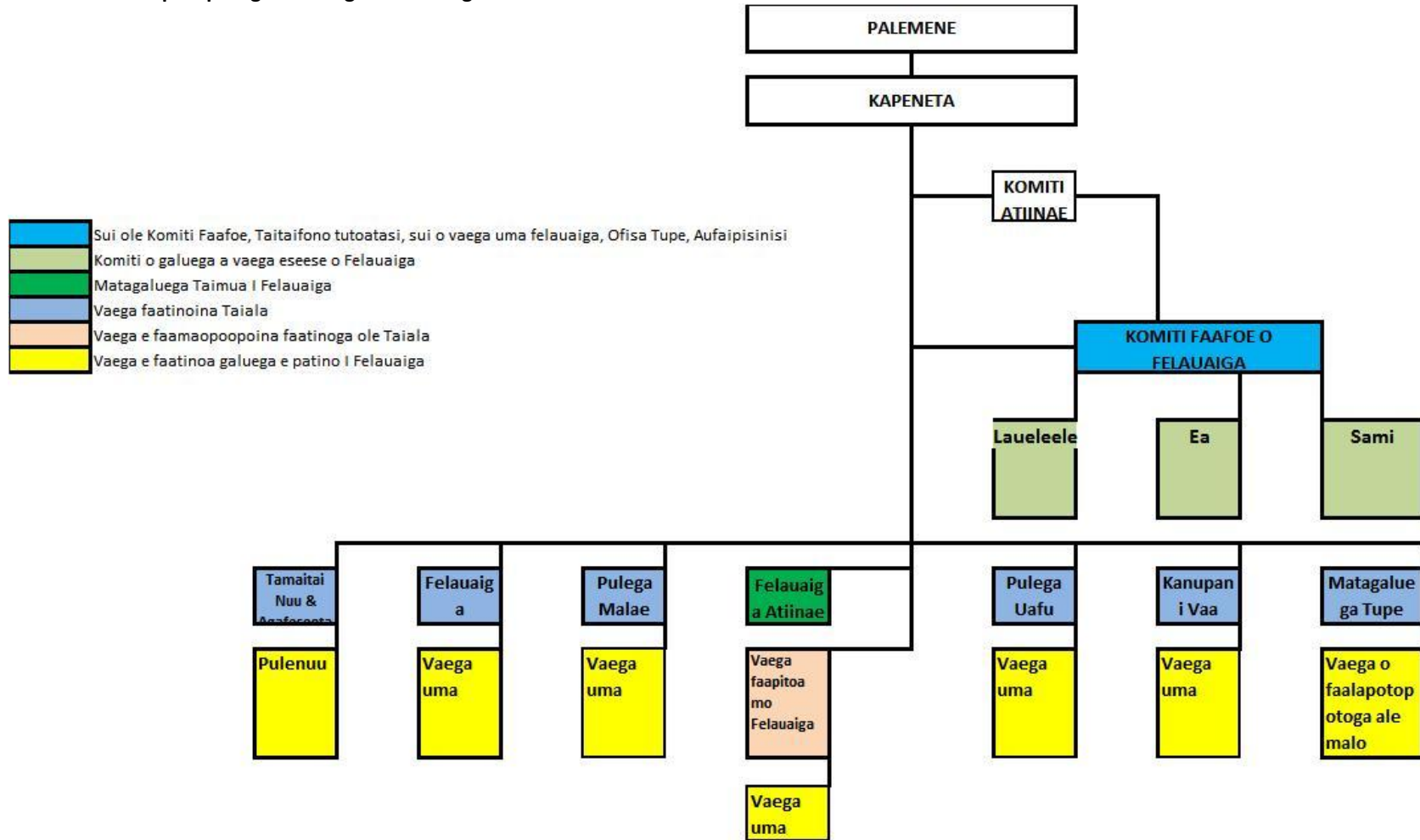
Taunuuga	Auala o faatinoga	Galuega faatino	Atiinae o ial ma fuafuaina	O e e gafa ma le faatinogSa
<i>Sini lona lima: la ausia ele Vaega o Felauaiga se atinae e gafataulimaina e lona siosiomaga. malosiaga ma aoga mo le soifuaga o tagata</i>				
5.1: Ausia ose Vaega o Fela'uaiga ua talafeagai ma lona siosiomaga, gafataulimaina malosiaga o lo'o faaaogaina ma oloo tali i manaoga o tagata nuu mo se soifuaga manuia	5.1.1 Ua aofia uma l fuafuaga fai ale Vaega o Fela'uaiga o itu taua uma e moomia mo se atinae e gafataulimaina	5.1.1.1 Faaofi i Fuafuaga, fausaga ma le vaaiga o atinae tetele ma auaunaga tau fela'uaiga o itu uma e tali atu ai i aafaiaga ona o fesuiaiga ole tau.	1. Faatino matafaioi faaletulafono a vaega eseese o Fela'uaiga	MWTI/LTA/SAA /SPA
		5.1.1.2 Unaia le faaaogaina o malosiaga aupito sili ona lelei ma taugofie i fela'uaiga	2. Fua ma faatapulaa le tele o kasa oona e sau i afi o taavale e tusa ai ma ni ala fua e malilie iai le Pulegao Fela'uaiga ile Lauelele ma le Matagaluega Punaoa Faanatura male Siosiomaga.	LTA/MNRE
		5.1.1.3 Lagolagoina le aofia o faamaumauga o kasa oona mai Fela'uaiga (vaalele, taavale ma isi) i lalo o aiaiga ole Feagaiga a Malo Aafaatasi mo Fesuiaga ole Tau.	3. Faamaopoopo faamaumauga ma mataitu āluga.	SAA/LTA/SPA/M NRE
		5.1.1.4 Lagolago le faatinoina o ni iloilogā l aafiaga ole soifua lautele o tagata l soo se atinae ma auaunaga tau fela'uaiga.	4. la iai se faiga e mataitu ai aafiaga ile amataga ma le faaiuga o ni atinae tetele.	LTA

Mataupu3: Auala e faatino ai le Taiala

3.1 Faamatalaga o pulega

- a. O le lavelave ma le toatele o Faalapotopotoga e aafia ile vaega o Fela'uaiga ole mafuaaga lea ole faigata ma lē mausali fesootaiga. Ole tele o faalapotopotoga e pulea lava ia latou tulafono ma a latou komiti faatonu; o lona uiga e iai le avanoa e le o gatasi ai fuafuaga ma faamoemoe e ausia a faalapotopotoga taitasi ma fuafuaga faa-vaega maoti.
- e. Peitai ua maea ona filifilia le Komiti Faafoe mo Fela'uaiga ele Kapeneta ile aso 3 Iulai 2013 na te faamaopoopoina galuega faatino mo Felauaiga atoa. . Na pasia foi e le Kapneta i le aso 27 Me 2014 sui faaopoopo o lenei Komiti faatasi ai ma le suiga o le igoa i le "Komiti Faafoe mo Fela'uaiga". O sui o lea Komiti e aafia ai:
 1. Ofisa Sili o Pulega - Matagaluega Galuega Felauaiga ma Atinae Eeseese (Taitaifono)
 2. Ofisa Sili o Pulega - Pulega o Fela'uaiga i le Laualeele
 3. Pule Sili -, Pulega Uafu ma Taulaga
 4. Pule Sili - Pulega malae Vaalele
 5. Pule Sili - Tagata Maimoa mai Fafo
 6. Ofisa Sili o Pulega - Matagaluega o Punaoa Faanatura ma le Siosiomaga
 7. Ofisa Sili o Pulega - Matagaluega o le Va I Fafo ma Fefaatauaiga
 8. Loia Sili - Ofisa o le Loia Sili
 9. Ofisa Sili o Pulega - Matagaluega o Tupe
 10. Komesina o Leoleo - Matagaluega o Leoleo ma Falepuipui
 11. Pule Sili - Kamupani Vaa a Samoa
 12. Pule Sili - Ofisa o Faamaumauga
 13. Pule Sili - Faalapotopotoga o Pisinisi Tumaoti
- i. Ina ia mautinoa le faatinoga atoatoa ole Taiala mo Fela'uaiga e ala I polokalame e faavae i manaoga tuufaatasi o vaega maoti, ole a faapea ona toe fetu'unai le Komiti Faafoe ma iai ni sui faaopoopo mai le vaega maoti faapisinisi ae maise i latou e gafa ma auunaga tau fela'uaiga. O le a gafa le Komiti ma le faatinoga oni fesuaiga o le faiga o pulega faapea matafaioi faatonutonu pe a faamamaluina le faatinoga o lenei Taiala. E taua le auai o Ofisa Sinia o Pulega o Matagaluega ua lautogia e fai ma sui i luga ole komiti ina ia mautinoa ai le tofu sao i lenei galuega fai faatasi. O taiala mo galuega ma matafaioi a le Komiti Faafoe oloo faamatalaina ile Pepa faaopoopo Nu 1.
- o. O le a lagolagoina le galuega ale Komiti Faafoe e ni soa komiti se tolu ole a fili mai i vaega eseese o Fela'uaiga ina ia mautinoa le faatinoga atoatoa o atinae ma galuega ua fuafuaina. Ua faamaonia foi le iai ose vaega faapitoa i totonu ole Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eeseese na te faamaopoopoina uma faamaumauga, faamatalaga mai vaega eseese ma avea foi ma failautusi mo le Komiti Faafoe.
- u. O loo iai ile Ata Nu 1le faatulagaina o i latou uma e aafia ile faatinoga ole Taiala.

Ata Nu1: O faalapotopotoga ole vaega o Fela'uaiga

3.2 O e uma e aafia i Galuega tau Fela'uaiga

- a. O auaunaga tau fela'uaiga e faatinoina lea e faalapopotoga ale Malo faapea foi le vaega maoti faapisinisi ma o galuega faatino e faavae i luga o faiga faatauva. E tele ina faatinoina e le vaega tumaoti faapisinisi sei vagana ai ni kamupani vaalele ma alavaa e le mafai e se kamupani e toatasi ona tauave ma faamoemoe e maua ai ni tupe mamā.
- e. E tele foi pulega eseese ma a latou matafaioi faapitoa. O lo'o ootoo atu i lalo ile Fua faasolo Nu 4, Matagaluega ma a latou matafaioi ae o auiliiliga oloo iai lea ile Vaega 2 Pepa faaopoopo 4.

Fua faasolo 4: O matafaioi

Matagaluega/Ofisa	Matafaioi
Matagaluega ale malo	
1. Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eseese	1. Matagaluega taimua i matafaioi faatonotonu mo auaunaga tau vaalele sivili, fela'uaiga i le laueleele ma fela'uaiga ile sami.
2. Matagaluega o Leoleo	2. Vaaiga o taavale afi i luga o auala ma solitulafono tau taavale
3. Matagaluega o Tupe	3. Matafaioi faatonotonu ole tala faatatau ole tupe, fuafuaga ole atinae aoao ma le mataituina ole faagasologa o galuega a Faalapopotoga ale malo
4. Matagaluega Va I Fafao & Fefaatauaiga	4. Sootaga o maliega faavaomalo
5. Matagaluega ole Siosiomaga	5. Sootaga mo faiga faavae tau le siosiomaga
6. Matagaluega o Tina Tamaitai Nuu ma Agafesootai	6. Sootaga ma nuu ma alaafaga
Faalapotopoto ale malo ma Ofisa tumaoti I lalo ole Faavae	
7. Ofisa Loia Sili	7. Faufautua faaletulafono ile Malo
8. Pulega o Uafu ma taulaga o Vaa	8. Atinae mo fela'uaiga ile sami
9. Pulega o Malae Vaalele	9. Atinae ma auaunaga mo malae vaalele
10. Pulega o Fela'uaiga ile laueleele	10. Atinae ma auaunaga mo fela'uaiga ile laueleele
	11. Manaoga tau tagata maimoa mai fafo e ao ina

	faaofi ile vaega o Fela'uaiga
11. Ofisa Tagata maimoa mai fafo	12. Auaunaga tau vaa ma le faa-faigaluegaina o seila
12. Kamupani Auaunaga o Vaa	13. Auaunaga mo le lauina o uta ile sami
	14. Auaunaga I femalagaiga ile sami ile va o Samoa ma Amerika Samoa faapea motu o Samoa.
13. PFL Kamupani vaa ale Pasefika	
14. Kamupani Vaa a Samoa	
Vaega maoti faapisinisi	
15. Kamupani e faatino ina konekarate mo fela'uaiga ile laueleele, ea ma le sami	15. Auaunaga tau le faia o fuafuaga, fausaga ma le vaaiga ole fausaga o atinae tetele o auala, felauaiga ile sami faapea le 'ea.
Faalapotopotoga tumaoti	
16. Faamalu o Faalapotopotoga tumaoti	16. Sootaga mo faiga faavae ma polokalame mo faalapotopotoga tumaoti
17. Sosaiete a Samoa mo faalapotopotoga tumaoti faapisinisi	17. Sootaga mo faiga faavae ma polokalame mo vaega tuaoti faapisinisi
Paaga faavaomalo	
18. Faletupe o Aisa, Faletupe ole Lalolagi, Faletupe o Europa, Ausetalia, Niu Sila, Iapani ma Saina.	18. Fesoasoani ile faatupega o atinae tetele

3.3 O le atinaeina o tomai ma agavaa i Fela'uaiga

- a. E tele le moomia oni fesoasoani e faamalosi atili ai tomai ma agavaa faapitoa ole aufaigaluega ina ia ausia ai se tulaga manuia ile faatinoina o lenei Taiala ile isi lima tausaga. O lona uiga e tele se vaega tupe, ma nisi punaoa faatasi ai ma faiga paaga e moomia mo le faaleleia o nei tulaga I vaega eseese uma e faatinoina lenei Taiala.
- e. E tatau ona faamautu poo a manaoga mo vaega taitasi e pei ona faatinoina auala e fai ai nei fuafuaga i Matagaluega ale Malo e pei ole Matagaluega o Galuega, Felauaiga ma Atinae Eseese faapea le Matagaluega o Tupe.
- i. O nisi itu taua e ao ina vaavaai iai e aofia ai:
 - a. Faiga faapaaga ma faalapotopotoga fa'aleaoaoga ia latou polokalame e maua mai ai tusi pasi taualoa e talafeagai ma manaoga ole vaega o Fela'uaiga
 - e. la faamalosia aoaoga e ave ai le faamamafa i taunuuga o ni atinae fai ae maise o avanoa e faatino ai iloiloga ma suesuega ae maise ole faamaopoopoina o faamaumauga ma faamatalaga.

- i. la vaavaai ini auala e toe fetu'unai ai le faiga o galuega.
- o. la iai ni tagata faigaluega e talafeagai ma pulega ma le tuufaatasia o faamatalaga ma faamaumauga mo le vaega o Fela'uaiga.

Mataupu 4: O Punaoa e manaomia

4.1 Aotelega

- a. E tele le aoga ma ni suiga na iai ile atinae ole tamaoaiga ile sefulu (10) tausaga ua mavae ile tuuina ai ole faamamafa i atinae tetele mo Fela'uaiga. E faigofie ona iai ni foliga vaaia o taunuuga o taumafaiga e atiae vaega ole tamaoaiga e ala i atinae tetele e pei o auala, uafu, ma malae vaalele nai lo le unaia o atinae mo le soifuuga lautele e ala i aoaoga ma le soifua maloloina. E mafua lea tulaga ona e vave ona faatupulaia le ola ole tamaoaiga pe a faaleleia auala aua ole a galulue tagata e fai faatoaga ma aumai i maketi ma fesoasoani ai i tupe maua mai le tamaoaiga nai lo le fausia ose faleaoga. E iai lava le taunuuga lelei ae e umi le taimi faatoa tino mai.
- e. E le gata i lea ae e fesoasoani foi le fausia oni auala ua lelei fuafua ma faatinoina ia talafeagai ma le siosiomaga; ile atinae ole soifua manuia lautele aua ole a faigofie ona feoi tagata ma latou maua auunaga tau aoaoga ma le soifua maloloina ae maise o maketi mo le faatauina oa latou oloa ma isi fefa'atauaiga.

4.2 Ole faiga o fuafuaga tau tupe mo Fela'uaiga

- a. O le fuafuaina ole tau atoa ole faatinoga o lenei Taiala ua vaavaai ai ile tau o atinae e tatau ona iai faatasi ai ma atinae e moomia ae le o iai se auala e faatupe ai i lenei taimi.
 - **Tau masani o atinae ua iai:** O tau masani e aofia ai totogi ole aufaigaluega, tau e fa'agaoioi ai galuega a faalapotopotoga e 5 e aafia i Fela'uaiga ae maise o tau faatatau mo le isi 3 tausaga oi luma ma e faatupe uma nei manaoga ele Malo i lalo ole Tala Faatatau ole Tupe lea e faatupeina mai i tupe maua faapea le faatauina oni aseta ma ni auunaga a faalapotopotoga ale Malo.
 - **Tau faatatau o atinae fou.** A mautu le faiga oni tau faatatau mo ni atinae fou, ona vaavaai lea i vaega tupe ole a mafai ona faamatuu mai e le Malo faapea ana paaga aua le faatupega. E iai nisi atinae e tumau lava le iai o se isi vaegatupe e manaomia pe afai e le lava le faasoa. O le mafuaaga lea e ala ai ona sili atu le numera o paaga e galulue mo le Malo ile faatinoga ole atinae se tasi ina ia maua ai le tupe atoa e manaomia.
- e. O le a mafai ona faaleleia atili le faiga o nei tau ma faaofi e vaega eseese ia latou tala faatatau ole tupe i tausaga taitasi ae maise ai foi ole tuuina lea ile Fa'avaa mo le faatupega ole Taiala ile Vaega e 4.6. E tatau foi ona toe lloilo nei tau i tausaga taitasi.

4.3 Tau masani o vaega eseese o Fela'uaiga

- a. Ua mautu lava faiga e fuafua ai tupe e faaalu mo vaega eseese e lima mo totogi o aufaigaluega, faatinoga o galuega faapea le faatauina oni aseta. Ole aotelega o nei tau masani olo'o iai lea ile Vaega 2 Pepa faaopoopo 5 ae o nisi nei o itu ua faamamafaina:
 - O le tau atoa ole faagoioiga o galuega faatino a vaega eseese e 5 ma aofia ai ma totogi o le aufaigaluega mo le tausaga faaletupe 2012/13 e \$ 69.08 miliona. E ono iai se faaopoopoga ile aufaigaluega ile agai i luma.
 - E tusa ai o faamaumauga mo le tausaga faaletupe 2012/13 o ia tau ua vaevaeina i vaega eseese e faapea:: (i) Matagaluega Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eseese (\$1.7m); (ii)

Pulega o Fela'uaiga ile Laueleele (\$30.6m); (iii) Pulega o Uafu ma Taulaga (\$9.9m); (iv) Pulega Malae Vaalele a Samoa (\$7.9m); ma le Kamupani Vaa a Samoa (\$4.07m)

- O le 21% ole tala faatatau ole tupe mo le 2012/2013 sa alu lea i totogi ole afaigaluega. I le Tala Faatatau ole Tupe 2012 / 2013, e 739 tagata faigaluega ma faasoaina faapea (i) Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eseeese (59); (ii) Pulega o Fela'uaiga ile Laueleele (94); (iii) Pulega o Uafu ma Taulaga(190); (iv) Pulega o Malae Vaalele a Samoa (239); ma le Kamupani Vaa a Samoa(157)

4.4 Ole faiga ole tau ole Taiala

- a. O lo'o ave le faamamafa i atinae moomia ma atinae mo le faaleleia o tomai ma agavaa ina ia mafai ona ausia sini autu e 5.
- e. Ole tau atoa mo ni atinae fou mo le isi 5 tausaga olo'o auilili atu ile Fua Faasolo Nu 5 ma ole aofaiga e \$ 658.65 miliona

Fua faasolo Nu 5: Tau aofai mo ni atiaae fou 2014/2015 to 2018/2019

Sini	Tau faatatau (SAT, 000)					Aofai
	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	
<i>1.Ia saga faaleleia faiga o pulega</i>	170	170	170	170	170	850
<i>2.Ia saga faaleleia auala ina ia gafatia aafiaga mai le fesuaiga ole tau</i>	102,115	122,315	123,865	103,665	98,665	550,625
<i>3: Ia faalelei le saogalemu, mautu ma siitia le tulaga lelei o faiga faatauva mo auunaga tau fela'uaiga ile sami.</i>	3,000	4,650	5,307	4,987	4,667	22,610
<i>4: Siitia le tulaga mafai, saogalemu ma ia malu puipua o auunaga tau fela'uaiga ile 'ea.</i>	-	12,820	25,000	23,000	23,000	83,820

5: la ausia ele Vaega o Fela'uaiga se atinae e gafataulimaina e lona siosiomaga. malosiaga ma aoga mo le soifuaga o tagata	150	150	150	150	150	750
Aofaiga atoa	105,435	140,105	154,492	131,972	126,652	658,655

4.5 Faiga mo le Faatupega ole vaega o Fela'uaiga

a. O faiga o loo i ai nei mo le faatupeina o le vaega o Fela'uaiga o loo aofia ai (i) tupe fuafuaina mo le Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eseeese; vaega tupe faa meaalofo ma “Mea Fuafuaina mo Nisi Paaga” ae e faamatuu atu i tupe fuafuaina a le MWTI; (ii) nonoga tupe e maualalo le tului mo atina'e faapitoa ma tupe faamealofo i Matagaluega ma fetu'unaiga mo le toe nonoina atu o tupe i Faalapotopotoga a le Malo e iai le Kamupani Vaa a Samoa, Pulega o Uafu ma Taulaga faapea le Pulega o Malae vaalele a Samoa ma le (iii) tupe mai le tologia o auaunaga faatasi ai ma nonogatupe mai faletupe mo nisi o vaega. E iai le faamoemoe o le a mafai ona vaavaai i isi faiga e pei ona faamatalaina i lalo:

- Vaega tupe ua fuafuaina mo atinae talafeagai ae e tuu sao i tala faatatau ole tupe ale vaega atoa.
- Fesoasoani e tau ala mai tagata e iai tomai faapitoa e galulue ile faatinoga ole Taiala faatasi ai ma ni avanoa fa'aleaoaoga mo le siitia ole tulaga o tomai ma agavaa ole au faigaluega.

e. O vaega tupe ua mautinoa ma ua faagaga mo Fela'uaiga olo'o auiliili atu i lalo:

Fua faasolo 6: Auala o faatupega ua faamaonia: 2014/15 - 2018/19

Sini	Tupe faatatau (SAT, 000)					Aofaiga
	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	
Atinae						
Pulega o aseta mo atinae tetele Vaega muamua (Faletupe Lalolagi)	1,864					
Toe fausia o auala aafia ile sunami (Faletupe ole Lalolagi)	6,900					
Pulega o Aseta mo atinae tetele Vaega 2 (Faaputuga tupe Pasefika mo atinae tetele)	6,792					
Toe fausia o auala aafia ile sunami (Faaputuga tupe ale Pasefika mo atinae tetele)	643					
Toe fausia auala ile malae vaalele	4,528	9,200				

(Faletupe Lalolagi)

Fesoasoani mo Auala –polokalame mo faalavelave faafuasei (Faletupe Lalolagi)	4,528	
Faaleleia o alavai ina ia foia lologa (Iuni a Europa)	3,616	
Atinae malosiaga e faaoga ai le suauu popo	1,894	
Toe fausia ole uafu i Apia ma nofoaga e teu ai pusa lau oloa (Malo o Iapani)	12,233	
Aofaiga	42,998	9,200

- a. Ua iloa mai tupe fuafua mo atinae e manaomia faatasi ai ma tupe ua faamaonia mo Fela'uaiga, le le lava o tupe mo le faatinoga o atinae ua fuafuaina ile isi 5 tausaga e pei ona iai ile Fua faasolo Nu 7. O le a mataitu pea le tulaga i tausaga uma ina ia mafai ona faaofi iai nisi o atinae olo'o soalaupuleina ile taimi nei le faatupega faatasi ai ma atinae fou e ono faaofi ile Taiala.

Fua faasolo 7: Tupe manaomia mo atinae: 2014/15 - 2018/19

Sini	Tau faatatau (\$000)					Aofaiga
	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	
Tupe oloo iai	42,998	9,200	-	-	-	-
Faatupega atoa	105,435	140,105	154,492	131,972	126,652	658,655
Faatupega manaomia	(62,437)	(130,905)	(154,492)	(131,972)	(126,652)	(658,655)

4.6 Faavaa ole faatupega o atinae mo Fela'uaiga ile isi 5 tausaga

- a. Ole faatupeina o faiga faavae e faatinoina lea mai le tala faatatau ole tupe a Faalapotopotoga i tausaga taitasi. Ua faaogaina ele tele o Matagaluega ma vaega maoti aemaise ole Tala Faatatau autu ole Tupe le Faavaa mo le faatupega o atinae e fuafua ai tupe moomia mo le atinae ile isi 3-5 tausaga. Ole aoga o lenei Fa'avaa ole mafai lea ona faaoga le maualuga o tupe faaalu e fuafua ai tupe mo le faatinoga o ia lava auaunaga i le lumanai.
- e. I le tuufaatasiga ole Fa'avaa mo le faatupega ole Taiala, ua mafai ai ona tuufaatasia faamatalaga ma faamaumauga mai vaega e vaai tupe a Faalapotopotoga faapea vaega e faia a latou fuafuaga faataatitia ina ia iai se atoaga o tupe manaomia e mafai ona lagolagoina mai e paaga uma ale vaega o Fela'uaiga. O lo'o aofia ai ma tupe faaalu masani a ia Fa'alapotopotoga. O ia fuainumera ma faamaumauga sa aumai ile Polokalame Aoao mo atinae uma ale Malo faatasi ai ma isi taiala mai vaega eseese o Fela'uaiga. E ui ele atoatoa nisi o nei faamaumauga peitai ua mafai ona tuufaatasi ina ia faigofie ai ona faia fuafuaga ile lumanai. O lo'o auiliili ia tulaga ile Vaega 2 Pepa faapoopo 6.

O le a gafa le vaega faapitoa e faamaopoopoina le faatinoga ole Taiala ma le faaleleia atili ole tuufaatasia o fuainumera mo le Fa'avaa ole Faatupega ole Taiala. Ia toe iloilo tau i tausaga taitasi ina ia fetui ma atinae e ave iai le faamuamua pe a faia iloiloga faaletausaga a vaega maoti. E tatau foi ona o gatasi ma le saunia o tala faatatau o tupe ina ia talafeagai ma polokalame o galuega faatino a vaega eseese e pei ona iai ile Fua faasolo Nu 8.

Fua faasolo 8: Tulaga o gatasi o sini, polokalame, fuafuaga ma tala ole tupe

Sini	Polokalame faatino	Vaega o Tala ole Tupe e faaogaina
<i>1. Ia faamalosiia pulega</i>	1. Faatulagaga o Pulega	Sao ole malo i atinae Faiga faavae
<i>2. Ia saga faaleleia auala ina ia gafatia aafiaga mai le fesuiaiga ole tau</i>	2 Polokalame o Auala	A. Tupe faaalu masani <u>Vaega o tupe faaalu a matagaluega</u>
<i>3. Ia faalelei le saogalemu, mautu ma siitia le tulaga lelei o faiga faatauva mo auaunaga tau fela'uaiga ile sami.</i>	3. Auaunaga mo fela'uaiga ile sami	<ul style="list-style-type: none"> • Aufaigaluega • Faatinoga o galuega • Tupe mo atinae <u>Vaega tupe mo isi paaga</u> <ul style="list-style-type: none"> • Tupe faameaalofa <u>Tupe faaalu mo sao ole malo</u> <ul style="list-style-type: none"> • Totogi o lisi
<i>4. Ia saga faaleleia auaunaga tau fela'uaiga ile ea</i>	4. Auaunaga mo fela'uaiga ile ea	E. Vaega tupe mo atinae
<i>5. Ia ausia ele Vaega o Fela'uaiga se atinae e gafataulimaina e lona siosiomaga. malosiaga ma aoga mo le soifuaga o tagata</i>	5. Fela'uaiga e tali i manaoga o tagata uma ma faaoga malosiaga gafataulimaina	

O laasaga taua mo le faamautuina ole Fa'avaa mo le Faatupega ole Taiala e aofia ai le:

- Faamautu ose faatapulaa o vaega tupe e manaomia e Fela'uaiga ma e tatau ona faamaonia mai le Matagaluega o Tupe lea tapulaa ina ia talafeagai ma le faamautuina o tapulaa a isi vaega maoti ina ia faigofie ona fai le faasoa.
- Toe fetuunai le faavaa o tupe faaalu e pei ona iai ile Vaega 2 Pepa faaopoopo 6 e ala lea ile tuufaatasia o vaega o tupe faaalu o tala faatatau o tupe a vaega eseese uma o Fela'uaiga ina ia mafai ona mataitu poo iai ni fesootaiga ma sini autu o le Taiala ma mafai ai loa ona faia faaiuga ile faasoaina o tupe. E taua le galulue faatasi uma o vaega eseese o Fela'uaiga I lenei galuega.
 - **Tupe faaalu masani:** E tatau ona toe iloilo uma tala faatatau o tupe mo isi tausaga ile lumanai lea e saunia ele Matagaluega o Galuega, Felauaiga ma Atinae Eseese ile Matagaluega o Tupe faatasi ai ma tupe fuafuaina i fuafuaga autasi a le Pulega o Malae Vaalele a Samoa,, Pulega Uafu ma Taulaga faapea le Kamupani Vaa a Samoa ina ia maua ai se atoaga o tupe faaalu masani mo Fela'uaiga.
 - **Vaega tupe mo le atinae:** E tatau ona iloilo uma faamatalaga o tau faavae o atinae ina ia mafai ai ona maua le tau ole iunite e tasi mo atiinae uma ua faatulagaina ile Taiala. O le a mafai ona maua mai iloiloga poo saililiga le tau tonu o atinae. E tatau

ona aafia vaega eseese o Fela'uaiga poo fea Vaega talafeagai oa latou tala faatatau ole tupe e tuu iai vaega tupe mo atiinae.

- Ole laasaga mulimuli ole faaoga lea o tau faatatau mo le tausaga muamua ole Fa'avaa mo le Faatupega ole Taiala e fai ma sao o vaega eseese ile tala faatatau ole tupe mo le tausaga. Ole a mafai ona faaofi iai tupe fuafuaina ile tausaga lua ma le tolu ole tala faatatau ole tupe.

Mataupu 5: Ole Mata'ituina ole gasologa ole Faatinoga ole Taiala

5.1 Aotelega

- a. O se vaega taua ole Taiala mo le Atinae a Samoa 2012-2016 le faatinoga ole Taiala mo le Vaega o Fela'uaiga. O le a faatinoina lenei Taiala ele Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atinae Eseese faatasi ai ma isi Faalapotopotoga ale Malo. Ele gata i lea, ole auai foi ole vaega pisinisi tumaoti ile faatinoga ole Taiala ole a avea lea ma auala e fesoasoani ai ile Malo ile ausia o Fela'uaiga saogalemu, malu puipuia ma tele se sao i le faatupulaia ole tamaoaiga.
- e. O lo'o faalagolago Samoa i fesoasoani mai fafo e ala i tupe fa'ameaalofa faapea nonogatupe e maulalo tului e faatupe ai ana atinae i le vaega o Fela'uaiga. O se luitau tele mo Samoa le faatupega o nei atinae tetele ae maise ai o le toe faaleleia pe a faaleagaina i faalavelave faafuasei. E tatau foi ona iai se auala e fua ai atinae olo'o faalagolago e le Malo ae e le o maua ai ni tupe mama e pei o malae vaalele i Asau ma Maota. Ua tatau foi ona mataitu lelei le faagasologa o so'o se atinae ina ia mautinoa le ausia o taunuuga
- i. O le a faatinoina e le Matagaluega o Galuega, Fela'uaiga ma Atiinae Eseese, Matagaluega o Tupe ma isi vaega o Fela'uaiga lipoti e faailoa ai le tulaga o iai le faatinoga ole Taiala..

5.2 Auala e fai ai iloiloga ma lipoti

- a. O le a mataitu le faatinoga ole Taiala ele Komiti Faafoe ona lipoti lea faavaitaimi ile Komiti a le Kapeneta mo Atinae lea e taitaia ele Alii Palemia ma auai uma Ofisa Sinia a le Malo.
- e. O Matagaluega ma Faalapotopotoga o iai ile Komiti Faafoe ole a saunia faamatalaga ma faamaumauga ma lipoti ile tulaga o iai le suia o ala fua ma matatia mo vaega eseese ole Taiala. O le a tofia foi ni Ofisa i Matagaluega ma Faalapotopotoga taitasi latou te saunia lipoti faavaitaimi ile gasologa oa latou fuafuaga faatino.
- i. O lo'o ua iai ile taimi nei auala e lipoti ai Matagaluega ma Faalapotopotoga ile tulaga o iai a latou galuega faatino i le taimi e saunia ai tala faatatau ole tupe. O le a galulue le Matagaluega o Galuega Felauaiga ma Atinae Eseese ile faamautuina o lana tala faatatau ole tupe mo le tausaga. E lipoti foi lea Matagaluega ile Komisi mo Tagata Faigaluega ile tulaga o iai le pulega ole Matagaluega. E moomia foi le lipoti uma o Matagaluega ma Faalapotopotoga ile Palemene i faaiuga o tausaga taitasi pe talafeagai taunuuga o galuega ma vaega tupe na faamatuu iai. E lipoti foi Faalapotopotoga a le Malo ia latou Komiti Faatonu ile tulaga tau tupe o iai faalapotopotoga faapea le faatinoga oa latou matafaioi.

- o. O se tasi o sini autu ole faaleleia lea o Pulega o Fela'uaiga. Ole a aloaia le faatuina ma le faatinoga o matafaioi ale Komiti Faafae ile taitaiga ole faatinoga ole Taiala.

5.3 Faavaa mo le Mataituina ole Faatinoga ole Taiala

- a. E taua le talanoaina po'o a ala fua talafeagai e faaogaina e fua ai le gasologa ole faatinoga ole Taiala. O le a faavae le fuaina o nei ala fua i gaoioiga a vaega eseese ole a gafa ma le faatinoga ole Taiala. Ole a aafia uma Matagaluega ma Faalapotopotoga ile mataituina ole ausia o matatia mai lea taimi i lea taimi.
- e. E tatau ona saunia uma e Matagaluega ma Faalapotopotoga ala fua faavae e talafeagai ona faigofie ai foi lea ona vaavaai i tulaga e saga faaleleia ai le fuaina ole sologa lelei poo le leai foi. O le auga o nei ala fua e taitaia faaiuga fai ma faailoa nisi o itu e tatau ona ave iai le faamuamua..
- i. E lima sini autu o Felauaiga ae 10 taunuuga taua. O loo faasino atu ile Fua faasolo Nu 9 ala fua e fua iai le ausia o taunuuga.

Fua Faasolo 9: Ala fua

Taunuuga	Ala fua
1.1- la mautu faiga faavae, tulafono ma le faatinoga lelei o auunaga	1.1.1 la aloaia le faatutuina ole vaega faapitoa ile Matagaluega o Galuega e faamaopoopoina le faatinoga ole Taiala faapea le Komiti Faafae.
2.1 – fausia ma tausia auala e tusa ai ma ala fua ua pasia e inisia.	2.1.1 la ausia le 5% o auala fou ile tausaga e fausia ma vaaia e tusa ai ma ala fua faavaomalo ⁵
2.2 – la faatupulaia le saogalemu ma le malu puipuia o auala	2.2.1 Faaleleia atili le auala ile malae o vaalele ⁶ 2.2.2 Faatino auala 'alo pe a le mafai ona faaoga le auala ile malae vaalele (WCR)
2.3 – ia aoga mo tagata uma e faaogaina auala	2.2.3 Faatino uma auala ole taunuuga o Apia ⁷
2.4 – ia faaleleia le vaaiga o taavale ma feoaiga I luga o auala	2.3.1 la faaleleia auala savali ⁸ 2.4.1 la lelei ona vaaia taavale ma feoaiga i totonu o le taulaga ⁹
3.1 – la saga faaleia tulaga uma tau le saogalemu ma le malu puipuiga o auunaga taufelauaiga ile sami	3.1.1 la tausisia e taulaga o vaa ala fua faavaomalo
3.2 la saga faleleia pulega ma tulaga tau tupe ole Pulega o Uafu ma Taulaga ma isi auunaga	3.2.1 la ausia ele Pulega o uafu ma taulaga ni tulaga tau tupe silisili ona lelei
4.1 – ia faalateleina ma faaopoopoina atiinae telele mo	4.1.1 la mulumilitaia ele malae vaalele i Faleolo o ala fua faavaomalo 4.2.1 la ausia e malae vaalele faalotoifale o ala fua

⁵Amata ile 2014/15 ma luma atu

⁶Fuafua alalaupapaLeone 2014/15, maea le fausaga 2015/16, Fuafuaga mo le auala I Faleolo 2014/15, amata fausaga ile 2015/16, faamaea2017/18.

⁷Iloiloga 2015/16 ma fuafuaga 2016/17

⁸2014/15 fuafuaga – fausia auala 5 km ile tausaga. Mai ile 2015/16 ma luma atu

⁹Iloiloga 2015/16 Fuafuaga 2017/18.

malae o vaalele faatasiai ma le tausisia o ala fua faavaomalo mo le saogalemu ma puipuiga malu.		faatonuina mo le faaleleia o nofoaga mo pasese
4.2 – ia saga faaleleia atinae tetele ma auaunaga mo fela'uaiga ma femalagaiga ile lotoifale o Samoa atoa ai ma le tausisia o ala fua mo le saogalemu ma le puipuiga malu.		
5.1 – ia fausia atinae tetele ma faavae auaunaga mo fela'uaiga i luga ole ausia o ala fua mo se siosiomaga ma ni malosiaga gafataulimaina	5.1.1 5.1.2 5.1.3	Lipoti faaletausaga i kasa oona mai taavale afi Faaititia faaoagina o suauu ile 2% ile tausaga Faaaoga iloiloga I tausaga taitasi e maitau ai le ausia o taunuuga

e. Olo'o ile Vaega 2 pepa faaopoopo 8 auiliiliga o auala e famaonia ai ala fua mai ia i latou e gafa ma le faatinoga.

5.4 Faavaa e Mataitu ai ni faaletonu

- a. Oloo faamanino atu i lalo nisi o faaletonu e ono tutupu ile faatinoga ole Taiala.

Fua faasolo 10: Faataatiaga o ni faaletonu ma auala e foia ai

Faaletonu	Fua faatatau ole faaletonu ¹⁰	Auala e foia ai
Le lava auala poo ni taiala e fausia ai auala ina ia gafatia fesuaiga ole tau	Feoloolo	Ia faataatia se vaega tupe e fuafuaina mai le polokalame ole tausia o auala faapea auala e fausia ai auala ina ia gafatia fesuaiga ole tau i tausaga taitasi.
Le lava tupe e faatino ai le toe fausia ole auala ile malae o vaalele	Laitiiti	Ia ave le faamuamua I lenei atinae
Le lava eleele faaleoleo e fausia ai auala savali ma faaaoga e tagata tietie uila	Mauluga	Ia faaaoga le 10% ole tala faatatau ole tupe ale Pulega o Fela'uaiga ile lauelele mo le tausiga o auala e totogi ai le faiga o faaleoleo
Le mafai ona faia se tapulaa mo le numera o taavale ae maise o ni nofoaga e tutu ai taavale I totonu ole taulaga	Feoloolo	Amata faaaoga fua mita mo taavale tutu ma vaavaai I aiaiga e mafai ai ona iai se tapulaa
E iai noanoataga o le faateleina o atinae mo malae vaalele faapea uafu	Mauluga	Ia lelei faatino fuafuaga faapisinisi ale Pulega o

¹⁰

Mataupu 6: Upu Faaiu ma le Agai i luma

- a. Ole mafai ona faatino ole lisi o galuega e tatau ona fai e pei ona oloo tuuina atu i lalo ole a mautinoa ai le atoatoa ole faatinoga ole Taiala o Felauaiga 2014/15 – 2018/19.
- **Fepuari 2014:** (i) la faaoo ele Komiti oloo vaaia le saunia o lenei Taiala lenei lomiga ile Kapeneta mo le pasia ma ia (ii) saunia se talosaga ile Kapeneta mo le faatuina ole Komiti Faafoe o le Vaega o Fela'uaiga.
- **Oketopa to Tesema 2014:** (i) Faalauiloa le Taiala (ii) Faatu le vaega faapitoa e faamaopoopo ina le faatinoga ole Taiala ina ia vave ona saunia ni fuafuaga faataatitia mo galuega faatino e gafa ma vaega uma ole Vaega maoti o Fela'uaiga, o punaoa e moomia faapea ai ma nisi fesoasoani e manaomia (iii) ia galulue faatasi le Komiti Faafoe ma le Matagaluega o Tupe ina ia faatalanoaina poo a auala e faatino ai atinae tetele fou e manaomia.
- **Ianuari 2015 ma tua atu:** (i) la galulue faatasi le Matagaluega o Tupe ma le Komiti Faafoe ina ia faia ni talanoaga ma faalapotopotoga e ono faatupeina atinae tetele e aofia ai ma le Faletupe ole Lalolagi faapea le faletupe o Asia ao lei tuufaatasia le Tala faatatau ole Tupe mo le 2014/2015 (ii) Saunia ma faatino se polokalame mo le Vaega Maoti atoa.
 - a. O le taimi muamua lenei ua saunia ai se Taiala mo le vaega o Fela'uaiga. Ua tatau ona ave le faamuamua ile faatinoga o atinae tetele ua malilie iai le vaega o Fela'uaiga ae ia muamua ona soalaupule auala e faatino ai galuega ina ia leai se faaluafesasi ma maumau ai tupe.
 - e. O le faatupega o atinae ile vaega o Fela'uaiga e ala i atinae po poloketi taitasi ole a faamalositia ai le see atu lea ile faatupega ose polokalame o atinae mo le vaega maoti atoa e pei ona faataatia ile Taiala. E tatau ona ave le faamuamua ile faatutuina muamua o le vaega e gafa aupito ma le faamaopoopoina uma o galuega ale vaega maoti ile Matagaluega o Galuega, Felauaiga ma Atinae Esee faapea ai ma le Komiti Faafoe ina ia mafai ona faatino itu uma ua ave iai le faamuamua ise taimi talafeagai.

O luitau mo Fela'uaiga e aofia ai:

- la maopoopo le lagolagosua a Ofisa Sili o Pulega a Matagaluega ma Faalapotopotoga ile faatinoga ole taiala
- la maopoopo le galulue faatasi o e uma e aofia i lalo ole Vaega o Fela'uaiga
- la mafai ona faavae ni faiga faapaaga ile va ole Malo ma le vaega o pisinisi tumaoti ma paaga faavaomalo ina ia mafai ai ona ausia sini ma taunuuga ole Taiala ma tele ai se sao o lea vaega maoti ile ausia ole manulauti ole maua lea “*O Fela'uaiga saogalemu, mausali, faatauaina aafiaga o le siosiomaga ma lagolagoina le atinae o le tamaoiga o Samoa faapea le ausia e tagata nuu uma o se soifuaga manuia.*”

Pepa faapoopo1: Taiala o matafaioi ale Komiti Faafoe

O matafaioi e aofia ai:

1. Faamaopoopo ma mataitu vaega uma ole faatinoga ole Taiala e afua mai i lona fuafuaga, ole saunia ole tala ole tupe, ole faatinoga o fuafuaga mo galuega fai, ole mataituina o gasologa o galuega e fua i ala fua ma matati'a ua fuafuaina, ole saunia o lipoti mai lea taimi i lea taimi faapea le lolomiga ma le faalauiloaina.
2. la faailoa pe faapefea ona faatupe le sauniga ole Taiala
3. la faia se iloiloga poo le a le tulaga o iai le vaega o Fela'uaiga aua le saunia ole taiala
4. la faamautu poo a faamaumauga ma faamatalaga mo le saunia ole Taiala
5. la iloiloaina galuega a soa komiti o vaega eseese
6. la taitaia ma faatonutonu le komiti o galuega ile saunia ole Taiala
7. la faamaonia poo ai uma e aafia i lalo ole vaega o Fela'uaiga
8. Faatino fonotaga uma ma vaega eseese o Fela'uaiga
9. Faamautu le numera o tagata e tatau ona iai mo se fonotaga
10. la lelei ona faafoe talanoaga ma sui eseese ole vaega o Fela'uaiga
11. la iloiloaina matafaioi a Matagaluega eseese i totonu o komiti faafoe ina ia faapea ona faatino ia matafaioi i totonu ole Komiti Faafoe mo Fela'uaiga
12. la aofia uma Matagaluega ma Faalapotopotoga ile fausia o lenei Taiala
13. la tausisia le faavaa mo le saunia o Taiala ale Matagaluega o Tupe
14. la mafai ona iloilo lelei faamatalaga uma mo le saunia ole Taiala
15. la faamaea le galuega ise taimi talafeagai
16. la talafeagai le vasa'i o fonotaga ina ia faaauau ai pea ona mataitu le gasologa lelei ole saunia ole Taiala
17. la faamaonia le Taiala ao lei avea ile Kapeneta.